

**SPRAWOZDANIE
Z DZIAŁALNOŚCI
BANKU SPÓŁDZIELCZEGO W PŁOŃSKU
ZA 2022 r.**

Sporządził i przedstawił :

ZARZĄD BANKU

Płońsk, maj 2023 rok

SPIS TREŚCI

I Ogólne informacje o Banku	3
1. Władze Banku	3
2. Organizacja i sieć placówek	6
3. Pracownicy Banku	6
4. Członkowie Banku i fundusze własne	7
5. Majątek Banku i inwestycje finansowe	8
II Uwarunkowania ogólne prowadzonej działalności	10
III Charakterystyka podstawowych obszarów działalności Banku	13
1. Działalność depozytowa	14
2. Działalność kredytowa	15
3. Pozostała działalność	16
IV Sytuacja finansowa Banku i wykonanie wyniku	17
1. Bilans	17
2. Rachunek zysków i strat	17
V Działalność inwestycyjna Banku	18
VI Wskaźniki finansowe charakteryzujące działalność Banku	19
VII Komunikacja z klientem i członkami Banku	22
VIII Społeczna działalność Banku	24
IX Działalność marketingowa Banku	24
X System zarządzania Bankiem	26
1. System zarządzania ryzykiem	26
2. System kontroli wewnętrznej	38
XI Przewidywane warunki realizacji wyniku finansowego w 2023 r.	41
XII Pozostałe informacje	43

I. OGÓLNE INFORMACJE O BANKU

Nazwa	Bank Spółdzielczy w Płońsku
Forma prawna	Spółdzielnia
KRS	0000049877
REGON	000508945
NIP	5670005918
Kraj siedziby	Rzeczpospolita Polska
Siedziba	Płońsk
Adres	09-100 Płońsk ul. Płocka 28
Telefon	(23) 663 09 31
Mail	bsplonsk@bsplonsk.pl
Strona internetowa	www.bsplonsk.pl

1. Władze Banku

Najważniejszym organem Banku jest Zebranie Przedstawicieli w liczbie 45 delegatów, wybieranych na zebraniach grup członkowskich. Działalność Banku nadzoruje Rada Nadzorcza, wybierana na okres 4-letniej kadencji. Działalnością Banku kieruje Zarząd, powołany przez Radę Nadzorczą na czas nieokreślony.

W okresie sprawozdawczym Rada Nadzorcza i Zarząd pracowały w następującym składzie:

1) Skład Rady Nadzorczej, której kadencja upłynęła 13.06.2022 r

W okresie 01.01.- 13.06.2022 r. Rada Nadzorcza pracowała w poniższym składzie:

Imię i nazwisko	Funkcja
Wojciech Rutkowski	Przewodniczący Rady Nadzorczej
Maciej Biernatowicz	Z-ca Przewodniczącego Rady Nadzorczej
Jerzy Granuszewski	Sekretarz Rady Nadzorczej
Adam Brzeszkiewicz	Członek Rady Nadzorczej
Jan Golacik	Członek Rady Nadzorczej
Jadwiga Kocik	Członek Rady Nadzorczej
Emilia Leszczyńska	Członek Rady Nadzorczej – Członek Komitetu Audytu
Andrzej Liberek	Członek Rady Nadzorczej – Przewodniczący Komitetu Audytu
Leonard Milewski	Członek Rady Nadzorczej
Iwona Skalska	Członek Rady Nadzorczej- Członek Komitetu Audytu

Na dzień 31.12.2022 r. Rada Nadzorcza Banku pracowała w następującym składzie:

2) Skład Rady Nadzorczej wybranej na kadencję 2022-2026

Imię i nazwisko	Funkcja
Wojciech Rutkowski	Przewodniczący Rady Nadzorczej
Maciej Biernatowicz	Z-ca Przewodniczącego Rady Nadzorczej
Jerzy Granuszewski	Sekretarz Rady Nadzorczej
Adam Brzeszkiewicz	Członek Rady Nadzorczej
Jan Golacik	Członek Rady Nadzorczej
Maria Gołębiowska	Członek Rady Nadzorczej
Jadwiga Kocik	Członek Rady Nadzorczej - Przewodnicząca Komitetu Audytu
Emilia Leszczyńska	Członek Rady Nadzorczej – Członek Komitetu Audytu
Leonard Milewski	Członek Rady Nadzorczej
Iwona Skalska	Członek Rady Nadzorczej- Członek Komitetu Audytu

W okresie sprawozdawczym działalnością Banku kierował Zarząd w składzie:

	Funkcja
Dariusz Konofalski	Prezes Zarządu
Wioleta Ciulińska	Wiceprezes Zarządu ds. finansów i bezpieczeństwa
Robert Malinowski	Wiceprezes Zarządu ds. handlowych

Zebranie Przedstawicieli

Sprawozdawczo-wyborcze Zebranie Przedstawicieli Banku Spółdzielczego w Płońsku odbyło się w 13 czerwca 2022 r.

PORZĄDEK OBRAD ZEBRANIA PRZEDSTAWICIELI BANKU SPÓŁDZIELCZEGO W PŁOŃSKU zwołanego na dzień 13.06.2022 r.

1. Otwarcie Zebrania Przedstawicieli.
2. Wybór Przewodniczącego i Sekretarza, stanowiących Prezydium Zebrania.
3. Stwierdzenie przez Przewodniczącego prawidłowości zwołania Zebrania Przedstawicieli oraz jego zdolności do podejmowania uchwał.
4. Przyjęcie porządku obrad.
5. Podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia „Regulaminu obrad Zebrania Przedstawicieli Banku Spółdzielczego w Płońsku w kadencji 2022 – 2026”.
6. Wybór Komisji:

- 1) Mandatowo - Skrutacyjnej,
- 2) Uchwał i Wniosków,
- 3) ds. Odpowiedniości.*

** Komisji nie powołuje się, jeżeli Zebranie powierzy wykonywanie jej zadań Komisji Uchwał i Wniosków*

7. Przyjęcie protokołu ze sprawozdawczego Zebrania Przedstawicieli odbytego 24.06.2021 r.
8. Podjęcie uchwały w sprawie zmian w Statucie Banku.**
*** podjęcie uchwały nastąpi, jeżeli Bank uzyska przed datą Zebrania Przedstawicieli zezwolenie Komisji Nadzoru Finansowego na dokonanie zmian w Statucie*
9. Podjęcie uchwały w sprawie zatwierdzenia zmiany „Procedury oceny odpowiedniości kandydatów na członków Rady Nadzorczej, członków Rady Nadzorczej oraz Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Płońsku”.
10. Podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia „Regulaminu wyboru Członków Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Płońsku na kadencję 2022 – 2026”.
11. Wybory członków Rady Nadzorczej na kadencję 2022 – 2026:
 - 1) zgłaszanie kandydatów na członków Rada Nadzorczej w I etapie wyborów,
 - 2) sprawozdanie Komisji ds. Odpowiedniości w sprawie oceny kompetencji i niezależności kandydatów,
 - 3) głosowanie tajne,
 - 4) sprawozdanie Komisji Mandatowo - Skrutacyjnej z wyników wyborów w I etapie,
 - 5) zgłaszania kandydatów na członków Rady Nadzorczej w II etapie wyborów,
 - 6) sprawozdanie Komisji ds. Odpowiedniości w sprawie oceny kompetencji kandydatów,
 - 7) głosowanie tajne,
 - 8) sprawozdanie Komisji Mandatowo - Skrutacyjnej z wyników wyborów w II etapie wyborów.
12. Sprawozdanie Zarządu z:
 - 1) działalności Banku w 2021 roku wraz z propozycją kierunków rozwoju działalności bankowej i społeczno - kulturalnej na lata 2022 – 2023,
 - 2) wykonania uchwał z poprzedniego Zebrania Przedstawicieli.
13. Sprawozdanie niezależnego Biegłego Rewidenta z badania rocznego sprawozdania finansowego Banku Spółdzielczego w Płońsku oraz wniosek Zarządu w sprawie podziału nadwyżki bilansowej za 2021 rok.
14. Sprawozdanie Rady Nadzorczej z działalności w kadencji 2018 – 2022 ze szczególnym omówieniem działalności w 2021 r. oraz wnioski Rady dotyczące:
 - 1) przyjęcia sprawozdania finansowego i podziału nadwyżki bilansowej,
 - 2) udzielenia członkom Zarządu absolutorium za 2021 r.,
 - 3) oceny funkcjonowania w Banku Polityki wynagradzania oraz stosowania Zasad Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych.
15. Sprawozdanie Komisji ds. Odpowiedniości z wtórnej oceny odpowiedniości członków Rady Nadzorczej.
16. Dyskusja nad sprawozdaniami.
17. Podjęcie uchwał w sprawach:
 - a) zatwierdzenia sprawozdania Zarządu z działalności Banku Spółdzielczego w Płońsku w 2021 r. oraz sprawozdania finansowego Banku Spółdzielczego w Płońsku za rok 2021,
 - b) udzielenia absolutorium członkom Zarządu,
 - c) zatwierdzenia Protokołu Komisji ds. Odpowiedniości z wyników wtórnej oceny odpowiedniości Członków Rady Nadzorczej,
 - d) zatwierdzenia sprawozdania Rady Nadzorczej z działalności w kadencji 2018 – 2022 ze szczególnym omówieniem działalności w 2022 r.,
 - e) zatwierdzenia zmiany „Regulaminu działania Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Płońsku”,

- f) zatwierdzenia zmiany „Polityki podziału nadwyżki bilansowej w Banku Spółdzielczym w Płońsku”,
- g) podziału nadwyżki bilansowej Banku za 2022 r.
- 18. Podjęcie uchwały w sprawie zatwierdzenia Protokołu Komisji ds. Odpowiedniości dotyczącego wyników indywidualnej pierwotnej oceny odpowiedniości wybranych członków Rady Nadzorczej i kolegialnej oceny odpowiedniości Rady Nadzorczej oraz uchwały o wyborze Rady Nadzorczej na kadencję 2022 - 2026.
- 19. Sprawozdanie Komisji Uchwał i Wniosków oraz podjęcie uchwały w sprawie kierunków rozwoju działalności bankowej i społeczno - kulturalnej Banku na 2022 – 2023 r.
- 20. Wręczenie nagród zasłużonym pracownikom Banku.
- 21. Zamknięcie obrad.

Zarząd wykonując swoje obowiązki odbył 36 posiedzeń, na których podejmował decyzje kredytowe, zapoznawał się i analizował otrzymywane materiały zgodnie z zakresem i częstotliwością wynikającą z systemu informacji zarządczej. Podjęto 161 uchwał, które dotyczyły bieżącej działalności, między innymi wprowadzających zmiany w procedurach produktowych oraz regulacjach dotyczących zarządzania ryzykiem bankowym.

Zadania realizowane były w strukturze organizacyjnej dostosowanej do skali prowadzonej przez Bank działalności oraz wymogów obowiązujących przepisów prawa i rekomendacji Komisji Nadzoru Finansowego.

Sytuacja ekonomiczno – finansowa Banku podlegała ocenie KNF, Banku Zrzeszającego oraz Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia.

2. Organizacja i sieć placówek

Bank Spółdzielczy w Płońsku wpisany jest do Krajowego Rejestru Sądowego pod nr 0000049877. Zgodnie ze Statutem, Bank działał na obszarze całego kraju. Faktycznie jednak Bank prowadził działalność na północnym Mazowszu, gdzie posiada swoje placówki. Siedziba Banku znajduje się w Płońsku.

Bank na dzień 31.12.2022 roku prowadził działalność za pośrednictwem niżej wymienionych placówek:

1. Oddział w Baboszewie
2. Oddział w Ciechanowie
3. Oddział w Dzierżąni
4. Oddział w Mławie
5. Oddział w Nowym Mieście z Bankowym Punktem Obsługi w Jońcu
6. Centrala i I Oddział w Płońsku z Bankowym Punktem Obsługi w Starostwie Powiatowym w Płońsku
7. II Oddział w Płońsku
8. Oddział w Sochocinie z Bankowym Punktem Obsługi w Ojrzeniu
9. Oddział w Załuskach

3. Pracownicy Banku

Zadania ujęte w Strategii działania Banku na lata 2020-2022 oraz w planie ekonomiczno – finansowym realizował profesjonalny zespół pracowników Centrali i Oddziałów. Ponad 86 % pracowników Banku posiada wykształcenie wyższe oraz Europejski Certyfikat Bankowca.

Bank zatrudnia pracowników na podstawie umów o pracę, z tego 94% na czas nieokreślony. Efektywne zatrudnienie średnioroczne za 2022 r. wyniosło 134 pracowników, z tego 61 osób zatrudnionych było w Centrali, natomiast 73 osoby w Oddziałach. W przeliczeniu na pełne etaty na dzień 31.12.2022 r. Bank zatrudniał 141 pracowników.

Szkolenia pracowników są nieodłącznym elementem w rozwoju każdej organizacji. Polityka kadrowa Banku Spółdzielczego w Płońsku ma na celu zapewnienie odpowiednich kompetencji i fachowej wiedzy pracownikom, oraz Kadrze kierowniczej. W 2022 r. 614 pracowników, w tym kadra kierownicza, Banku wzięło udział w 105 szkoleniach zewnętrznych i w 10 szkoleniach wewnętrznych. Z powodu pandemii COVID – 19, sposób szkoleń zewnętrznych nie uległ modyfikacji i pracownicy, oraz członkowie Zarządu Banku w większości uczestniczyli w szkoleniach zdalnie. Miały one formę kilkugodzinnych spotkań on-line, co pozwoliło na realizację planu w obszarze niezbędnych szkoleń.

Szkolenia wewnętrzne w 2022 roku obejmowały przeszkolenie pracowników z czynności kasowo – skarbcowych na stanowiskach kasjerskich, zgodności podpisów na dowodach wypłat i poleceniach przelewu, realizacji zleceń płatniczych klientów zgodnie z obowiązującymi w banku procedurami.

Pozostałe szkolenia wewnętrzne przeprowadzone w 2022 r. dotyczyły:

- 1) Obsługi procesu kredytowego w systemie Asseco ABP (kredyt gotówkowy),
- 2) Krajowego Rejestru Zadłużonych – poruszanie się po systemie z perspektywy wierzyciela,
- 3) Zapoznania się pracowników z nowymi instrukcjami BS w Płońsku,
- 4) Metodyki oceny zdolności kredytowej przedsiębiorstw i rolników oraz instrukcji kredytowania klientów instytucjonalnych.

Szkolenia zewnętrzne charakteryzowały się tym, że zostały dostosowane do indywidualnych potrzeb pracowników, jak również sprawnego działania Banku. Większość szkoleń zrealizowanych w 2022 r. była przeprowadzona w formie on-line. Realizowane szkolenia dotyczyły m.in: Nowej Rekomendacji S, Ryzyka stopy procentowej – wytyczne EBA dotyczące IRRBB, Nowej Ustawy Deweloperskiej, Rekomendacji Z KNF, Rachunków bankowych dla uchodźców – zasady zawierania umów i prowadzenia rachunków zgodnie z wytycznymi UKNF, Zmian w obszarze usług płatniczych i odpowiedzialność banku za transakcje nieautoryzowane.

Pracownicy Banku mieli również możliwość uczestnictwa w szkoleniach ze sprzedaży produktów ubezpieczeń majątkowych i na życie z trzech towarzystw ubezpieczeniowych: InteRisk TU S.A, WIENER TU S.A., GENERALI TU S.A.

Członkowie Zarządu, Kadra Kierownicza oraz poszczególni pracownicy mieli także możliwość uczestniczenia w bezpłatnych webinarach oferowanych przez KZBS, CEDUR KNF oraz szkoleniach/konferencjach/webinariach organizowanych przez SSOZ BPS.

Do grupy najważniejszych zrealizowanych szkoleń w 2022 r. należy zaliczyć także szkolenie z zakresu symulacji napadu rabunkowego lub ataku terrorystycznego zorganizowane dla pracowników z Centrali i Oddziałów operacyjnych Banku.

Szkolenia w 2022 roku prowadzone były przez kadrę kierowniczą Banku oraz firmy zewnętrzne, w większości współpracujące z bankiem zreszającym. Koszty szkoleń w 2022 r. wyniosły **33 397,90 zł**.

4. Członkowie Banku i fundusze własne

Fundusze własne Banku (bilansowe) na koniec omawianego okresu wynosiły 91 883 tys. zł i w stosunku do stanu z końca 2021 r. wzrosły o 6,00 %. Szczegółowe dane zaprezentowano w **Tabelach nr 16 i 17**.

W 2022 roku zmniejszeniu uległ poziom funduszu udziałowego do kwoty 1 693,2 tys. zł w wyniku wypłat udziałów, które zostały wypowiedziane na kwotę 28,2 tys. zł.

W omawianym okresie w poczet członków przyjęto 6 nowych udziałowców. W strukturze funduszy własnych Banku na dzień 31.12.2022 r. fundusz udziałowy stanowił 1,84 %.

Udziałowcami było 2029 członków, w tym trzy osoby prawne. Średni stan udziału wynosił 834 zł. Strukturę właścicielską Banku z podziałem na poszczególne Grupy Członkowskie przedstawiają **Tabele nr 1 i 2**.

Tabela 1. Struktura właścicielska Banku

	31.12.2021r.	31.12.2022 r.
Liczba członków Banku ogółem:	2051	2029
1. Osoby fizyczne	2048	2026
2. Osoby prawne	3	3
Fundusz udziałowy (w tys. zł)	1 713,9	1 693,2

Tabela 2. Struktura ilościowa członków wg Grup Członkowskich

	Grupy Członkowskie	31.12.2021r.	31.12.2022 r.
		Ilość	ilość
1	Miasto i Gmina Płońsk, Gmina Załuski i Miasto i Gmina Sochocin	956	939
2	Gmina Baboszewo	191	193
3	Gmina Nowe Miasto, Gmina Joniec	360	357
4	Powiat Ciechanów i powiat Mława	64	70
5	Gmina Dzierżążnia	480	470

5. Majątek Banku i inwestycje finansowe

Majątek finansowy Banku na dzień 31.12.2022 r. stanowiły akcje i udziały o wartości 12.589,6 tys. zł. Strukturę akcji i udziałów przedstawia **Tabela nr 3**.

Tabela 3. Struktura akcji i udziałów

I	AKCJE	Stan na 31.12.2022 r. (w tys. zł)
1	Spółdzielcza Grupa Bankowa S.A	28,3
2	Bank Polskiej Spółdzielczości S.A.	9 847,6
3	Centrum Finansowe S.A.	206,0
4	IT Card S.A.	2 000,7
II	UDZIAŁY	
1	SSOZ BPS	7,0
2	CRUZ Sp. z o.o.	500,0
	RAZEM	12 589,6

W analizowanym okresie majątek finansowy Banku nie uległ zmianie.

W 2022 r. Bank poniósł nakłady inwestycyjne zwiększające wartość środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych w łącznej kwocie 1.221,1 tys. zł, przeznaczając środki finansowe głównie na prace remontowo-modernizacyjne, wyposażenie placówek Banku oraz bezpieczeństwo informatyczne. Szczegółowe omówienie nakładów inwestycyjnych zawarto w Rozdziale V.

Wartość netto rzeczowych aktywów trwałych na dzień 31.12.2022 r. wynosiła 15 881,1 tys. zł. Aktywa trwałe netto stanowiły 17,30 % funduszy własnych (bilansowych). Wartości niematerialne i prawne wyniosły 100,1 tys. zł.

Na dzień 31.12.2022 r. Bank posiadał aktywa do zbycia o wartości 2 829,2 tys. zł.

W celu zachowania norm płynności Bank wolne środki pieniężne inwestował w lokaty międzybankowe w Banku Zrzeszającym, głównie z terminem zapadalności do 1 m-ca oraz bony NBP, jak również w inne instrumenty finansowe na rynku pieniężnym i kapitałowym.

Zdywersyfikowany portfel inwestycji finansowych na koniec ubiegłego roku według wartości bilansowej wynosił 362 876,4 tys. zł i stanowił 35,76 % aktywów netto.

Szczegółowe dane dotyczące udziału poszczególnych inwestycji pieniężnych w aktywach netto Banku obrazuje **Tabela nr 4.**

Tabela 4. Udział inwestycji finansowych w aktywach netto Banku

	Wyszczególnienie	Wartość bilansowa wg. stanu na dzień 31.12.2022 r. (tys. zł)	Struktura aktywów netto w %
1	Lokaty w Banku Zrzeszającym	60 548	5,97
2	Obligacje skarbu państwa	58 743,6	5,79
	Obligacje BGK	7 217,7	0,71
3	Obligacje podmiotów finansowych w tym:	12 345,7	1,22
	-Banku BPS S.A.	10 807,3	1,07
	- IT Card S.A.	1 538,4	0,15
4	Bony pieniężne NBP	180 000,0	17,74
5	Obligacje JST	35 012,3	3,45
6	Jednostki uczestnictwa SGB Bankowy	9 009,1	0,89
	R A Z E M	362 876,4	35,76

Przychody z inwestycji finansowych stanowiły 25,8% wyniku z działalności bankowej.

Realizację zadań oraz wykonanie planu ekonomiczno – finansowego w 2022 r. determinowały czynniki zewnętrzne takie jak:

1. zwiększenie dochodów odsetkowych w związku z decyzjami RPP o podwyżkach oprocentowania po okresie rekordowo niskich stóp procentowych,
2. wzrost stopy bezrobocia,
3. wzrost inflacji,
4. spadek depozytów klientów i kredytów,
5. zauważalne pogorszenie kondycji finansowej większości branż,
6. niepewność rynku spowodowana wojną i zmianami wynikającymi z wprowadzenia Polskiego Ładu oraz spodziewanymi podwyżkami cen energii,
7. konkurencja ze strony banków spółdzielczych i komercyjnych,

oraz czynniki wewnętrzne:

1. rotacja pracowników i wzrost oczekiwań odnośnie wynagrodzeń.

Bank Spółdzielczy w Płońsku wypracował zysk brutto w wysokości 28 182,8 tys. zł co daje realizację założeń w 134,85 %. Na skutek spadku depozytów i niewielkiego tylko wzrostu kredytów odnotowano spadek sumy bilansowej o 5,49 %. Poziom obligi kredytowego ukształtował się niżej, niż zakładano (realizacja planu 99,9 %), dynamika wzrostu wyniosła 0,4 %. Wskaźnik jakości portfela kredytowego brutto na 31.12.2022 r. wynosił 13,26 % i był niższy niż rok wcześniej o 0,24 p.p.

Wskaźniki efektywności działania ukształtowały się następująco: suma bilansowa na jednego efektywnie zatrudnionego wynosiła 7 569 tys. zł, wskaźnik ROA netto – 1,96 % oraz ROE netto – 29,46 %. Wskaźnik kosztów C/I wynosił 39,09 %. Bezpieczny poziom wykazywały fundusze własne, które pomimo wypłat udziałów oraz wzrostu korekt pomniejszających ich poziom (odliczenie wynikające z ujemnej wyceny jednostek TFI i korekty ceny nabycia obligacji BGK oraz konieczność pomniejszania o kwotę niedoboru pokrycia z tytułu ekspozycji nieobsługiwanych), według CRR/CRD IV wyniosły 87 040,0 tys. zł, w tym TIER I 70 388 tys. zł. Fundusze własne na dzień 31.12.2022 r. zapewniły wskaźniki adekwatności kapitałowej na dobrym poziomie tj.: współczynnik kapitału podstawowego TIER I wynosił 13,83 %, łączny współczynnik kapitałowy 17,10 %.

II. UWARUNKOWANIA OGÓLNE PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI

Rok 2022 był bardzo trudny dla całej gospodarki światowej z uwagi na trwającą pandemię i agresję Rosji na Ukrainę.

Zapoczątkowana w lutym 2022 r. otwarta agresja rosyjska na Ukrainę zaburzyła korzystne perspektywy koniunktury gospodarczej związane z postępującym procesem odbudowy aktywności po pandemii. W efekcie, tempo rozwoju spowolniło w 2022 r. do 4,9 %, wobec 6,8 % w 2021 r. Największą zmianą w strukturze dynamiki PKB, a jednocześnie czynnikiem, który był odpowiedzialny za wyhamowanie tempa wzrostu o 1,9 pp. było zmniejszenie popytu konsumenckiego w sektorze gospodarstw domowych (o 1,8 pp.).

Bezpośrednią konsekwencją wojny w Europie Wschodniej było wprowadzenie przez społeczność międzynarodową sankcji wobec Rosji oraz skokowy wzrost cen surowców (ropa, gaz, węgiel), których kraj ten jest istotnym producentem. W ślad za podwyżką cen na globalnych rynkach towarowych, rósł również wskaźnik inflacji konsumenckiej, osiągając w październiku 2022 r. 17,9 % r/r, tj. najwyższy poziom od lat dziewięćdziesiątych. Czynnikiem zwiększającym dynamikę cen konsumpcyjnych było w szczególności przyspieszenie dynamiki cen nośników energii, żywności oraz paliw.

Kształtowanie się inflacji na najwyższym poziomie od ponad dwudziestu lat skłoniło władze monetarne w Polsce do podniesienia stóp procentowych NBP łącznie o 5,00 pp. W efekcie, główna stopa procentowa osiągnęła na koniec roku 6,75 %, wobec 1,75 % na koniec 2021 r. Na koniec 2022r. stopa referencyjna wynosiła 6,75%, stopa lombardowa 7,25%, stopa depozytowa 6,25%, stopa redyskonta weksli 6,80%, stopa dyskontowa weksli 6,85%.

W celu łagodzenia skutków istotnego wzrostu kosztów kredytów mieszkaniowych Sejm zdecydował o wprowadzeniu powszechnych wakacji kredytowych. W konsekwencji na polskie banki nałożone zostały kolejne wysokie obciążenia. Na te obciążenia banków, poza podatkiem CIT złożyły się również wpłaty na BFG, System ochrony Banków Komercyjnych, wpłaty na Fundusz Wsparcia kredytobiorców, wpłaty na utrzymanie nadzoru bankowego, wpłaty na IPS banków spółdzielczych.

W roku 2022, w związku z wysokim oprocentowaniem nastąpił kilkudziesięcioprocentowy spadek liczy i wartości udzielanych kredytów. Szczególnie dotknięty spadkami został rynek kredytów mieszkaniowych. Złożyło się na to, poza wzrostem oprocentowania i zacieśnieniem polityki kredytowej, wprowadzenie przez KNF wymogu stosowania dodatkowego 5% bufora przez banki przy udzielaniu tego rodzaju kredytów hipotecznych.

Podobnie jak w latach poprzednich odnotowaliśmy bardzo niepokojące przejawy destabilizowania środowiska prawnego prowadzenia działalności gospodarczej. Do pogłębiającego się chaosu w sądownictwie dołączyły następstwa Polskiego Ładu, kolejne inicjatywy legislacyjne Ministerstwa Sprawiedliwości (marża pomostowa, ustawa antylichwiarska, projekt ustawy windykacyjnej), ale też poważne problemy interpretacyjne ustawy o usługach płatniczych w zakresie dowodzenia autoryzacji zamiast uwierzytelniania i niespotykanej w żadnym państwie członkowskim Unii Europejskiej praktyki UOKiK oczekiwania zwrotu w terminie D+1 od każdego żądania zgłoszenia rzekomo nieautoryzowanej transakcji. Wiele kontrowersji wywołuje praktyka orzecznicza polskich sądów w przypadku rozpatrywania sporów dotyczących mieszkaniowych kredytów walutowych, zwłaszcza w zakresie automatyzmu w podejściu do orzekania, bez badania przesłanek abuzywności i wbrew oczekiwaniom TSUE dotyczącym prymatu utrzymania umów a nie ich upadku.

Pomimo spowolnienia koniunktury gospodarczej, sytuacja na rynku pracy pozostała korzystna. Zarówno stopa bezrobocia, jak i liczba zarejestrowanych bezrobotnych kształtowały się na niższym poziomie niż w analogicznych miesiącach 2021 r. Obniżeniu bezrobocia w minionym roku sprzyjał dalszy, stabilny wzrost zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw (o 2,4 % średniorocznie, wobec średniego przyrostu o 0,5 % w 2021 r.). Zwiększony popyt na pracę przełożył się na przyspieszenie tempa wzrostu przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw (w ujęciu nominalnym do 12,9 % średniorocznie, wobec 8,6 % w 2021r.). Wysoka dynamika przeciętnych wynagrodzeń nie nadążała jednak za wzrostem cen konsumpcyjnych, co skutkowało obniżeniem realnych wynagrodzeń (po uwzględnieniu inflacji) o 1,4 % r/r.

Według stanu na koniec września 2022 r. państwowy dług publiczny wyniósł 1 181,2 mld zł, tj. o 20,5 mld zł (1,8 %) więcej niż na koniec września 2021 r. Tempo przyrostu zadłużenia jest zbliżone do średniej z lat poprzedzających epidemię (w okresie 2017-2019 zadłużenie rosło średniorocznie o 2,1 %, z kolei w latach 2020-2021 zadłużenie wzrosło średniorocznie o 7,7 %, głównie na skutek konieczności finansowania działań przeciw epidemii).

Pełna ocena stanu sektora finansów publicznych jest trudna ze względu na stosowanie niestandardowych sposobów finansowania bezzwrotnych wydatków przez instytucje państwowe Bank Gospodarstwa Krajowego i Polski Fundusz Rozwoju, które nie są częścią składową sektora finansów publicznych. Utrudnia to uzyskanie informacji o rzeczywistej wielkości deficytu budżetowego i długu publicznego, a także rzeczywistych wydatków na finansowanie kosztów działań antykryzysowych. Wzrost długu publicznego stwarzał korzystne warunki działania sektora bankowego, gdyż umożliwiał lokowanie środków banków w bezpieczne papiery wartościowe. Jednocześnie należy zaznaczyć, że nadmierne angażowanie się banków w zakup rządowych obligacji, zwłaszcza o stałym oprocentowaniu zrodziło niebezpieczeństwo strat w wyniku podwyższania stóp procentowych przez bank centralny.

W minionym roku pracowano nad zamianą wskaźnika WIBOR na wskaźnik WIRON. Równocześnie na fali wzrostu rat kredytowych pojawiły się głosy kwestionujące rzetelność oraz wiarygodność wskaźnika referencyjnego WIBOR, służącego do wyliczania m.in. oprocentowania kredytów hipotecznych w PLN. Głosy te w bardzo agresywny sposób podsycane były przez kancelarie prawne, reprezentujące wcześniej

kredytobiorców walutowych, a następnie złotych, wpływając na debatę w środowisku politycznym, doprowadziły do wielu niejasności, przekłamań oraz błędnych interpretacji.

Na koniec grudnia 2022 r., według danych Komisji Nadzoru Finansowego, działalność prowadziło: 30 banków komercyjnych, 496 banków spółdzielczych, z czego 486 banków było zrzeszonych w dwóch strukturach: Banku BPS S.A. i SGB Banku S.A. i 10 banków spółdzielczych poza zrzeszeniami, 34 Oddziały instytucji kredytowych i banków zagranicznych. Biorąc pod uwagę aktywa, banki komercyjne stanowiły 90,3 % rynku, zaś sektor bankowości spółdzielczej 6,8 %, 2,9 % stanowiły oddziały instytucji kredytowych. Ponad 47,5 % udziału w aktywach stanowiły banki z kapitałem Skarbu Państwa. W grudniu 2022 r. w bankach zatrudnionych było ok. 143,3 tys. pracowników, podobnie jak w 2021 r.

Suma bilansowa sektora bankowego wzrosła z 2,372 bln zł w 2021r. do 2,74 bln zł w 2022 r. o 6,55%, w tym sektorze spółdzielczym ze 184,97 mld zł do 186,32 mld zł o 0,73 % Udział sumy bilansowej banków spółdzielczych w sektorze bankowym wyniósł 6,80% i był niższy od zeszłorocznego o 0,39 p.p

Wynik finansowy netto sektora bankowego (banki komercyjne, oddziały instytucji kredytowych oraz banki spółdzielcze) wyniósł 12,5 mld zł wobec blisko 6 mln zł przed rokiem. Pozytywny wpływ na wynik sektora miał głównie wzrost przychodów odsetkowych o blisko 30 mld zł.

Wynik finansowy netto banków spółdzielczych w 2022 r. zwiększył się w stosunku do grudnia 2021 r. o 2,48 mld zł (do 3,18 mld zł), m.in. poprzez poprawę wyniku z tytułu odsetek o 5,77 mld zł o 174,6 % oraz wzrost wyniku z tytułu prowizji (o 38 mln zł r/r t, o 3,5 %). W sektorze spółdzielczym nastąpił wzrost kosztów działania o 45,6 %, wobec 26,8 % wzrostu w sektorze banków komercyjnych. W bankach spółdzielczych znacznie wzrosły koszty pracownicze o 28,7 % wobec 8,4 % wzrostu w bankach komercyjnych. oraz dotworzono 1,49 mld zł rezerw celowych. W bankach komercyjnych dotworzono 12,03 mld zł rezerw.

Na koniec 2022 r. tempo wzrostu wolumenu depozytów (podmioty niefinansowe i budżetowe) w sektorze bankowym było na poziomie 6,24 % i osiągnęło stan 1,84 bln zł, z tego w sektorze banków komercyjnych nastąpił wzrost depozytów o 6,95 % do poziomu blisko 1,65 bln zł, natomiast w bankach spółdzielczych nastąpił spadek depozytów o 1,6 % do poziomu 166 mld zł.

Depozyty klientowskie ulokowane w sektorze banków spółdzielczych stanowiły 9,02 % depozytów w całym sektorze bankowym i ich udział spadł o 0,72 p.p. w stosunku do końca 2021 r.

Wolumen kredytów (podmioty niefinansowe i budżetowe) w sektorze bankowym według stanu na koniec grudnia 2022 r. wyniósł blisko 1,29 bln zł (tj. mniej o 0,18 % r/r). W sektorze spółdzielczym również nastąpiło zmniejszenie kredytów z 81,97 mld zł na koniec 2021 r. do 79,81 mld zł (spadek o 2,64 %). W porównaniu do 2021 r. w sektorze spółdzielczym zaobserwowano wzrost w pozycji: przedsiębiorstwa o 0,82 % oraz instytucje budżetowe o 4,43 %. Wyraźny spadek należności odnotowano w segmencie kredytów mieszkaniowych.

Jakość należności banków spółdzielczych od podmiotów niefinansowych i budżetowych (należności ze stwierdzoną utratą wartości do należności ogółem) wyniosła na koniec 2022 r. 7,08 % (wobec 4,99 % w sektorze komercyjnym). Słabsza jakość jest konsekwencją przede wszystkim wyraźnie wyższego odsetka kredytów ze stwierdzoną utratą wartości w segmencie kredytów dla MŚP (16,27 % wobec 9,23 % w sektorze komercyjnym).

Na dobrym poziomie znajdowały się wskaźniki adekwatności kapitałowej. Łączny współczynnik kapitałowy w sektorze banków spółdzielczych wyniósł na koniec 2022 r. 19,59 %, natomiast w sektorze banków

komercyjnych 18,12 %, zaś współczynnik kapitału Tier I wyniósł w tym samym okresie w spółdzielczości wyniósł 19,08 %, a w sektorze banków komercyjnych 16,18 %.

III. CHARAKTERYSTYKA PODSTAWOWYCH OBSZARÓW DZIAŁALNOŚCI BANKU

W omawianym okresie Bank realizował zadania nakreślone w „Strategii działania Banku Spółdzielczego w Płońsku na lata 2020 – 2022”.

Głównym celem strategicznym Banku Spółdzielczego w Płońsku, w latach 2020 – 2022 jest zwiększenie skali i efektywności działania poprzez wzmocnienie pozycji i atrakcyjności rynkowej Banku.

Powyższy główny cel strategiczny przekłada się na funkcjonalne cele strategiczne Banku, które uporządkowane zostały w układzie **trzech strategii kierunkowych**:

- Banku Bezpiecznego,
- Banku Solidnego,
- Banku Przyjaznego,

Cel strategiczny	Strategia kierunkowa	Perspektywa	Cele Szczegółowe
ZWIĘKSZENIE SKALI I EFEKTYWNOŚCI DZIAŁANIA	Bank Bezpieczny	KLIENTA	Modernizacja zasobów informatycznych w celu świadczenia nowoczesnych usług bankowych, dedykowanych zapewnieniu cyberbezpieczeństwa minimalizacji strat operacyjnych oraz ryzyka utraty reputacji.
		BANKU	Automatyzacja procesów obsługi klienta i back office, doskonalenie metod zarządzania Bankiem i ryzykiem w celu minimalizacji ryzyka oraz optymalizacji kosztów działania w tym IT jak również wzrost efektywności działania.
	Bank Solidny	KLIENTA	Wzrost aktywności handlowej oraz zwiększenie nasycenia produktami u dotychczasowych klientów.
		BANKU	Zapewnienie zasobów kapitałowych do dalszego rozwoju oraz poprawa jakości aktywów.
	Bank Przyjazny	KLIENTA	Stałe usprawnianie narzędzi i metod komunikacji z Klientami, Udziałowcami i Interesariuszami Banku.
		BANKU	Stałe usprawnianie procesów zarządczych z wykorzystaniem nowych technologii.
WZMOCNIENIE POZYCJI I ATRAKCYJNOŚCI	Bank Bezpieczny	KLIENTA	Rozwój oferty produktów w kierunku nowych preferencji rynku (kanały elektroniczne).
		BANKU	Modernizacja zasobów informatycznych oraz oferty produktowej w celu świadczenia nowoczesnych i konkurencyjnych usług bankowych, umożliwiających zwiększenie udziału w rynku lokalnym.
		KLIENTA	Wzrost kompetencji i umiejętności, zwłaszcza handlowych, pracowników Banku

	Bank Solidny	BANKU	Dostosowanie oferty produktów i usług do potrzeb klientów poprzez rozwój oferty produktów w kierunku nowych preferencji rynku (w tym kanały elektroniczne).
	Bank Przyjazny	KLIENTA	Promowanie wartości członkostwa oraz atrakcyjności oferty dla Klienta Banku zgodnie z misją i wizją oraz preferencjami perspektywicznych segmentów rynku.
		BANKU	Budowa wizerunku Banku jako pożądanego pracodawcy, zaufanego partnera biznesowego i dobrze zarządzanego podmiotu rynku finansowego.

1. Działalność depozytowa

W analizowanym okresie depozyty zgromadzone w Banku wynosiły **878 959,99 tys. zł** (wartość nominalna bez odsetek). W odniesieniu do stanu z końca poprzedniego roku (31.12.2021 r.) nastąpił ich spadek o 90 988 tys. zł, tj. o 9,4%.

Mając dobrą pozycję płynnościową Bank realizował politykę stabilizacji oprocentowania depozytów. Bank nie prowadził specjalnych akcji pozyskiwania depozytów.

Strukturę depozytów wg podmiotów prezentuje **Tabela nr 5**.

Tabela 5. Struktura depozytów wg podmiotów.

Depozyty	31.12.2021 r.		31.12.2022 r.		Dynamika 2022/2021
	Wartość	Struktura	Wartość	Struktura	
	(w tys. zł)	%	(w tys. zł)	%	
Przedsiębiorców	288 089	30 %	264 938	30%	92%
Rolników	115 412	12 %	124 213	14%	108%
Osób prywatnych	394 658	41 %	331 133	38%	84%
Jednostki samorządowe	159 803	16 %	149 600	17%	94%
Pozostałych podmiotów	11 986	1 %	9 077	1%	76%
DEPOZYTY OGÓŁEM	969 948	100%	878 960	100%	91%
Bieżące	752 246	78 %	678 221	77 %	90%
Terminowe	217 702	22 %	200 739	23%	92%

Struktura podmiotowa depozytów wskazuje na dywersyfikację źródeł ich pochodzenia. Stan środków zdeponowanych na rachunkach osób prywatnych w analizowanym okresie wynosił 331 133 tys. zł, co stanowiło 38% depozytów ogółem. Kolejnym znaczącym źródłem depozytów były rachunki przedsiębiorców, na których zaewidencjonowano 264 938 tys. zł. Ich udział w strukturze depozytów wyniósł 30 %. Środki na rachunkach rolniczych wynosiły 124 213 tys. zł i stanowiły 14 % ogółu depozytów. Środki budżetów wyniosły 149 600 tys. zł, co stanowiło 17 % portfela depozytów. Stan depozytów pozostałych podmiotów zamknął się kwotą 9 077 tys. zł, co stanowiło jedynie 1 % ogółu depozytów.

Na koniec omawianego okresu na rachunkach bieżących zgromadzono środki w wysokości 678 221 tys. zł (77% depozytów ogółem), zaś na rachunkach terminowych 200 739 tys. zł (23% depozytów ogółem).

W 2022 r. Bank prowadził 15 867 sztuk rachunków bieżących klientów. W poszczególnych segmentach klientów poziom rachunków był stabilny. W porównaniu z 2021 r. nastąpił 1,6% spadek liczby rachunków

bieżących. Najwyższy wzrost odnotowano wśród rachunków dla samorządów, zaś spadek wśród rachunków rolniczych i osób prywatnych.

Strukturę rachunków bieżących wg podmiotów prezentuje **Tabela nr 6**

Tabela 6. Rachunki bieżące wg podmiotów w Banku Spółdzielczym w Płońsku

- Zestawienie nie zawiera otwartych rachunków VAT.

Lp.	Rachunki bieżące	31.12.2021 r.		31.12.2022 r.		Dynamika 2022/2021
		Ilość (szt.)	Struktura	Ilość (szt.)	Struktura	
1	Przedsiębiorców	1 276	7,9%	1 295	8,2%	101,5%
2	Rolników	2 464	15,3%	2 378	15,0%	96,5%
3	Osób prywatnych	11 191	69,4%	10 879	68,5%	97,2%
4	Samorządów	889	5,5%	996	6,3%	112,0%
5	Pozostałych podmiotów niefinansowych	311	1,9%	319	2,0%	102,6%
RAZEM		16 131	100%	15 867	100%	98,4%

Wskaźnik pokrycia akcji kredytowej środkami depozytowymi na koniec grudnia 2022 r. osiągnął poziom 168%.

2. Działalność kredytowa

Portfel kredytowy na dzień 31.12.2022 r. wynosił **523 272,42 tys. zł** (wartość nominalna) i w stosunku do końca roku 2021r. wzrósł o 2 092,3 tys. zł, czyli o 0,4 %. Portfel kredytów udzielonych uległ zwiększeniu w przypadku samorządów o 17,0 mln zł oraz pozostałych podmiotów o 6,0 tys. zł. Spadek odnotowano w kredytach udzielonych rolnikom – 9,4 mln zł, przedsiębiorcom – 3,3 mln zł oraz osób prywatnych o 2,3 mln zł.

Wyższy niż w roku poprzednim o 5,5 p.p. był wskaźnik kredytów do depozytów, który na koniec 2022 r. wynosił 59,5%, 2021 r. - 54,0 %. W strukturze kredytów należności przedsiębiorców stanowią 53,0 %, rolników 17,0 %, osób prywatnych 19,0 % oraz samorządów 11,0 %.

Strukturę portfela kredytowego wg podmiotów prezentuje **Tabela nr 7**.

Tabela 7. Struktura portfela kredytowego brutto wg podmiotów

Kredyty	31.12.2021 r.		31.12.2022 r.		Dynamika 31.12.2022/ 31.12.2021
	Wartość (tys. zł)	Struktura	Wartość (tys. zł)	Struktura	
Przedsiębiorców	280 482	54%	277 152	53%	98,8%
Rolników	101 027	19%	91 663	17%	90,7%

Osób prywatnych	100 007	19%	97 741	19%	97,7%
Samorządów	39 596	8%	56 642	11%	143,0%
Pozostałe jednostki niefinansowe	68	0%	74	0%	108,8%
RAZEM	521 180	100%	523 272	100%	100,4%

Kredyty na działalność gospodarczą i rolniczą podlegały monitoringowi sytuacji ekonomiczno - finansowej kredytobiorców. W przypadku kredytów zabezpieczonych hipotecznie przeglądowi podlegały zabezpieczenia kredytów, w tym wyceny nieruchomości i aktualność polis ubezpieczeniowych.

Strukturę prowadzonych rachunków kredytowych przedstawia **Tabela nr 8.**

Tabela 8. Struktura podmiotowa prowadzonych rachunków kredytowych

l.p.	Rachunki kredytowe	31.12.2021 r.		31.12.2022 r.		Dynamika 2021/2020	
		Ilość umów	Zadłużenie-nominał (w tys. zł)	Ilość umów	Zadłużenie-nominał (w tys. zł)	Ilość Umów	Zadłużenie-nominał (w tys. zł)
1.	Przedsiębiorcy indywidualni	242	110 999	227	115 395	93,8%	104%
2.	Przedsiębiorstwa, spółdzielnie i spółki	172	169 483	160	161 757	93,0%	95,4%
3.	Rolnicy	1 016	101 027	784	91 663	77,2%	90,7%
4.	Osoby prywatne	1 427	100 007	1 175	97 741	82,3%	97,7%
5.	Inst. rządowe i Samorządowe	20	39 596	18	56 642	90,0%	143,0%
6.	Inne podmioty	2	68	2	74	100%	108,8%
RAZEM		2879	521 180	2 366	523 272	82,2%	100,4%

3. Pozostała działalność

Ważnym obszarem w Banku jest działalność rozliczeniowa oraz obsługa gotówkowa klientów. Działalność rozliczeniowa realizowana jest w znacznej części za pośrednictwem bankowości elektronicznej.

Od 2016 roku w systemie bankowości elektronicznej istnieje możliwość wysyłania przelewów walutowych w EUR i USD.

W 2021 r. uruchomiona została nowoczesna usługa płatności BLIK. BLIK to metoda płatności, dzięki której łatwo i szybko Klient zapłaci w sklepie i przez internet, a dodatkowo wpłaci i wypłaci gotówkę bez użycia karty płatniczej. Usługa cieszy się coraz większą popularnością wśród klientów.

W grudniu 2022 r. uruchomiona została usługa e-kantor przeznaczona jest dla klientów indywidualnych i biznesowych posiadających konto walutowe i złotowe z dostępem do systemu bankowości elektronicznej. E-kantor umożliwia korzystanie i wykonywanie transakcji wymiany walut przez 24 godziny na dobę 7 dni w tygodniu.

Ponadto Bank udostępnia inne nowoczesne metody płatności takie jak: Google Pay, Apple Pay, Garmin Pay, FitBit Pay.

IV. SYTUACJA FINANSOWA BANKU I WYKONANIE WYNIKU FINANSOWEGO

1. Bilans

Na dzień 31.12.2022 r. odnotowano spadek sumy bilansowej do poziomu 1 014 206,6 tys. zł, t.j. o 5,49 % w stosunku do roku ubiegłego, spowodowany spadkiem stanu depozytów i jedynie niewielkim wzrostem kredytów.

W strukturze aktywów Banku tradycyjnie dominowały należności od sektora niefinansowego, które na koniec 2022 r. ukształtowały się na poziomie 427 402,3 tys. zł. Należności od sektora finansowego wynosiły 183 095,0 tys. zł. Odnotowano również dość wysoki poziom należności od sektora budżetowego, które na koniec roku 2022 osiągnęły wielkość 57 121,1 tys. zł. Wartość dłużnych papierów wartościowych na 31.12.2022 r. wyniosła 293 319,5 tys. zł.

Aktywa dochodowe w strukturze aktywów netto stanowiły **96,96%**.

W 2022 r. nastąpił znaczny spadek zobowiązań wobec Klientów sektora niefinansowego (o 80 719,3 tys. zł.) do poziomu 731 973,5 tys. zł oraz wobec sektora budżetowego (o 9 976,8 tys. zł) do kwoty 149 833,5 tys. zł. Zobowiązania te łącznie wynosiły 881 807,0 tys. zł, stanowiąc 88,96 % wszystkich pasywów. W 2022 r. stosunkowo niewielką kwotę stanowiły zobowiązania wobec sektora finansowego (572,5 tys. zł).

Fundusze własne na koniec 2022 r. wynosiły 91 821,8 tys. zł i stanowiły 9,05 % pasywów.

2. Rachunek zysków i strat

W związku ze znacznym wzrostem poziomu stóp procentowych, spadkiem depozytów i wzrostem obliwa kredytowego oraz inwestycjom pieniężnym w instrumenty rynku finansowego wygenerowany w 2022 r. wynik z tytułu odsetek osiągnął poziom 61 568,2 tys. zł. Wynik z prowizji wyniósł 6 311,6 tys. zł. Koszty działania Banku za 2022 rok wyniosły 25 458,7 tys. zł, z czego: koszty wynagrodzeń wraz z narzutami wynosiły 15 312,1 tys. zł, natomiast pozostałe koszty rzeczowe, opłaty i podatki 10 146,6 tys. zł. Łącznie koszty działania absorbowwały wynik z działalności bankowej w 22,44 %. Koszty amortyzacji środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych wyniosły 859,0 tys. zł. Wynik z aktualizacji rezerw celowych i odpisów za 2022 r. wyniósł 13 255,8 tys. zł.

Powyższe czynniki ukształtowały przychody ogółem w wysokości 85 295,7 tys. zł, koszty ogółem w wysokości 57 112,9 tys. zł. Tym samym Bank osiągnął zysk brutto w kwocie 28 182,8 tys. zł, co po odliczeniu bieżącego podatku dochodowego od osób prawnych i podatku odroczonego dało zysk netto w wysokości 20 180,9 tys. zł. Wynik finansowy brutto za 2022 r. był wyższy niż rok wcześniej o 19 391,2 tys. zł przy jednoczesnym wykonaniu założeń planu ekonomiczno-finansowego na poziomie 134,85 %

Wykonanie wybranych pozycji z rachunków zysku i strat i strukturę w odniesieniu do wyniku z działalności bankowej oraz wyniku brutto przedstawia **Tabela nr 10**.

Tabela 10. Wykonanie wybranych pozycji z rachunków zysku i strat

Lp.	Tytuł	31.12.2022 r. (w tys. zł)	Udział w wyniku z działalności bankowej (w %)	Udział w wyniku brutto (w %)
1	Przychody z tytułu odsetek	69 376,1	101,7	246,2
2	Koszty odsetek	7 807,97	11,4	27,7

3	Wynik z tytułu odsetek	61 568,2	90,2	218,5
4	Wynik z tytułu prowizji	6 311,6	9,3	22,4
5	Wynik operacji finansowych	9,7	0,01	0,03
6	Wynik z pozycji wymiany	342,1	0,5	1,2
7	Wynik na działalności bankowej	68 231,6		242,1
8	Pozostałe przychody operacyjne	419,6	0,6	1,5
9	Pozostałe koszty operacyjne	894,9	1,3	3,2
10	Koszty działania banku + amortyzacja	26 317,7	38,6	93,4
11	Różnica wartości rezerw i aktualizacji	13 255,8	19,4	47,0
12	Wynik z działalności operacyjnej	28 182,8	41,3	
13	Zysk (strata) brutto	28 182,8	41,3	
14	Podatek dochodowy	8 001,9	11,7	28,4
15	Zysk (strata) netto	20 180,9	29,6	71,6

Proponowany podział nadwyżki bilansowej za 2022 r. przedstawia **Tabela 11.**

Tabela 11. Proponowany przez Zarząd podział nadwyżki bilansowej

Lp.	Tytuł	(w zł)
1	Zysk brutto	28 182 814,65
2	Podatek dochodowy	8 001 942,00
3	Zysk netto do podziału z tego:	20 180 872,65
A	Odpis na fundusz zasobowy (96,19 % zysku netto)	19 367 552,65
B	Dywidenda w postaci oprocentowania udziałów 10,00 %	169 320,00
C	Odpis na fundusz ogólnego ryzyka	644 000,00

V. DZIAŁALNOŚĆ INWESTYCYJNA BANKU

W 2022 r. Bank poniósł nakłady inwestycyjne w łącznej kwocie 1 432,40 tys. zł. Na prace remontowo-modernizacyjne wydatkowano 91,0 tys. zł. W ramach prac remontowych wykonano m.in. malowanie ścian oraz wymianę podłogi w pomieszczeniach sekretariatu, malowanie pomieszczeń w Oddziale Ciechanów, cyklinowanie podłogi i malowanie w pomieszczeniach Centrali oraz drobne naprawy w poszczególnych placówkach (naprawa instalacji c.o., naprawa i montaż oświetlenia, naprawa rolet, zadaszenie tarasu, itp.). Na zakup wyposażenia placówek dzień 31.12.2022 r. wydatkowano kwotę 307

tys. zł, w tym 71,3 tys. zł przeznaczono na zakup i instalację rejestratora rozmów telefonicznych. Pozostałe środki przeznaczono na zakup foteli, klimatyzatorów, liczarek do bilonu i banknotów, ekspresów do kawy, oznakowanie placówki, uzupełnienie mebli biurowych. Ponadto za kwotę 106 tys. zł zakupiono wplatomat (posadowiony w siedzibie Oddziału Płońsk, ul. Płocka 28) oraz dokonano zakupu trzech nowych samochodów służbowych i wykupu samochodu z leasingu (łącznie koszt 813 tys. zł). Na bezpieczeństwo informatyczne wydatkowano kwotę 101 tys. zł, która dotyczyła zakupu laptopów oraz nabycia, rozszerzenia lub odnowienia licencji na oprogramowanie.

Główne pozycje wydatków inwestycyjnych w 2022 roku prezentuje **Tabela nr 12**.

Tabela 12. Wydatki inwestycyjne zwiększające wartość majątku trwałego

	Rodzaj wydatku	Wartość (w tys. zł)
1	Nabycie gruntów	0,00
2	Remonty i modernizacje	91,00
3	Samochody	813,00
4	Bankomaty, wplatomaty	106,00
5	nakłady na wyposażenie placówek w meble i urządzenia	307,00
6	System antywłamaniowy	0,00
7	Bezpieczeństwo informatyczne (zakup i naprawy sprzętu komputerowego , nabycie oprogramowania i licencji, modernizacja sieci)	115,40
	RAZEM	1 432,40

VI. WSKAŹNIKI FINANSOWE CHARAKTERYZUJĄCE DZIAŁALNOŚĆ BANKU

Analiza wielkości i wskaźników charakteryzujących działalność Banku w omawianym okresie wskazuje na umiarkowane tempo rozwoju, co jest zgodne z podstawowym założeniem Strategii przyjętej na lata 2020-2022. Wypracowany zysk brutto jest wyższy niż przed rokiem i stanowi konsekwencję znaczącego wzrostu stóp procentowych oraz prowadzonej przez Bank polityki w obszarze tworzenia rezerw celowych i odpisów na należności z utratą wartości. Ich poziom wynosił 54,4 mln. zł, z czego obciążenie kosztów 2022 roku wyniosło 19,8 mln. zł. Stopień wyrezerwowania nieregularnych ekspozycji kredytowych brutto wyniósł 75,66 % (wobec 59,22 % w roku ubiegłym), dzięki czemu Bank ponad dwukrotnie przekroczył wymogi SSOZ Banku BPS. Założenia wzrostu obrotów sumy bilansowej zrealizowano w 101,19 %, założenia wzrostu depozytów zrealizowano w 99,91%, kredytów - realizacja 99,9%. Wskaźnik jakości portfela kredytowego na 31.12.2022 r. wynosił 10,9 % i był korzystniejszy niż na 31.12.2021 r. 11,94 %. Poniżej przewidywań ukształtował się wskaźnik ROA netto - 1,96 % (plan 2,03%) oraz wskaźnik ROE netto – 29,46 % (plan 30,72 %). Korzystniej, niż w roku ubiegłym, dla Banku ukształtował się wskaźnik kosztów C/I, który wynosił 39,09 %, co stanowiło -36,75 % w stosunku do 2021 r. oraz 101,46 % założeń. Wskutek podjęcia przez Bank w 2019 r. działań prewencyjnych w postaci emisji obligacji i zaciągnięcia pożyczki podporządkowanej w SSOZ

BPS SA oraz odpisom z zysków w kolejnych latach fundusze własne zachowały bezpieczny poziom i wyniosły 87,04 mln zł, zapewniając na koniec 2022 r. wskaźniki adekwatności kapitałowej w wysokości: współczynnik kapitału podstawowego TIER I – 13,83 %, łączny współczynnik kapitałowy – 17,10 %. Bank w 2022 r. w znacznym stopniu zrealizował główne cele biznesowe, założone w Planie ekonomiczno - finansowym.

Poziom wskaźników finansowych prezentuje **Tabela nr 13.**

Tabela 13. Wskaźniki finansowe Banku

	31.12.2021 r.	31.12.2022 r.
ROE netto ¹	9,19%	29,46%
ROA netto	0,60%	1,96%
Marża odsetkowa³	2,48%	6,29%
Koszty/Przychody ⁴	57,79%	38,84%
Kredyty/Depozyty ⁵	54,18%	61,12%
Kredyty/Razem źródła finansowania ⁶	53,14%	59,83%

¹ Relacja zysku netto do średniego kapitału podstawowego.

² Relacja zysku netto do średnich aktywów.

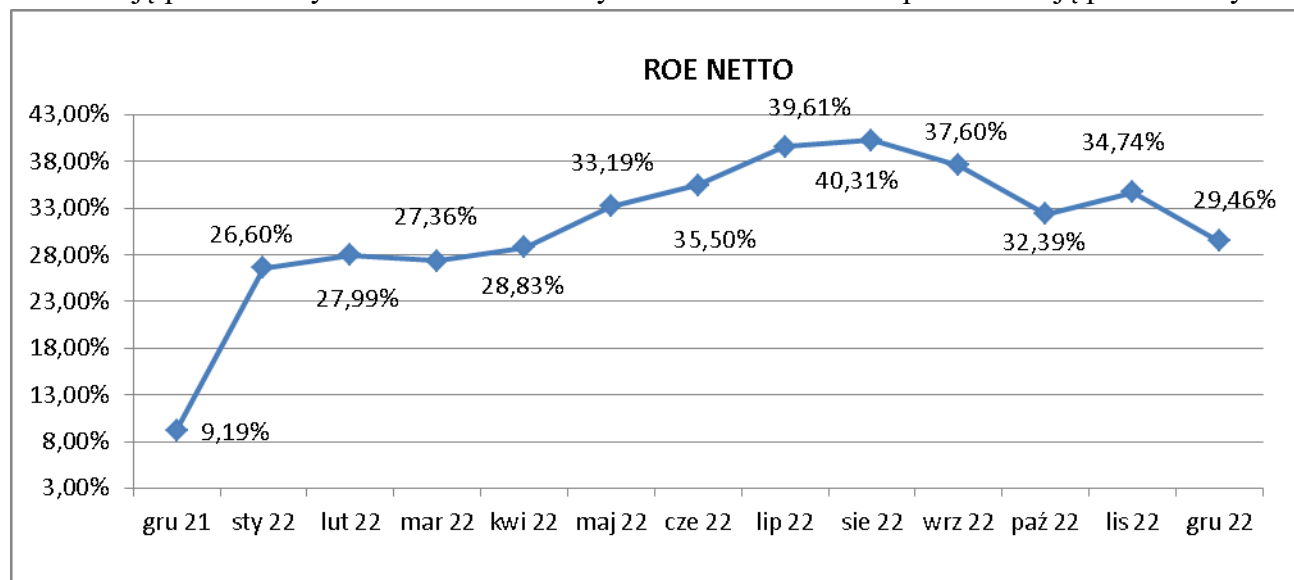
³ Relacja wyniku z odsetek do średnich aktywów.

⁴ Relacja sumy kosztów działania i amortyzacji do sumy wyniku z działalności bankowej oraz pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych.

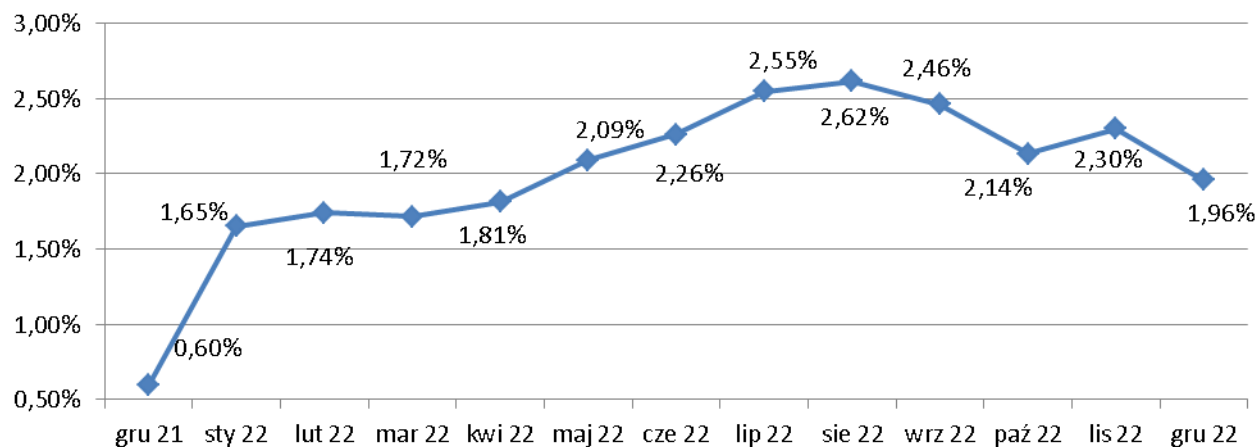
⁵ Relacja kredytów i pożyczek udzielonych klientom (brutto) do depozytów (brutto) klientów, stan na koniec okresu.

⁶ Relacja kredytów i pożyczek brutto udzielonych klientom do sumy zobowiązań wobec klientów, wyemitowanych obligacji oraz otrzymanych kredytów od innych banków.

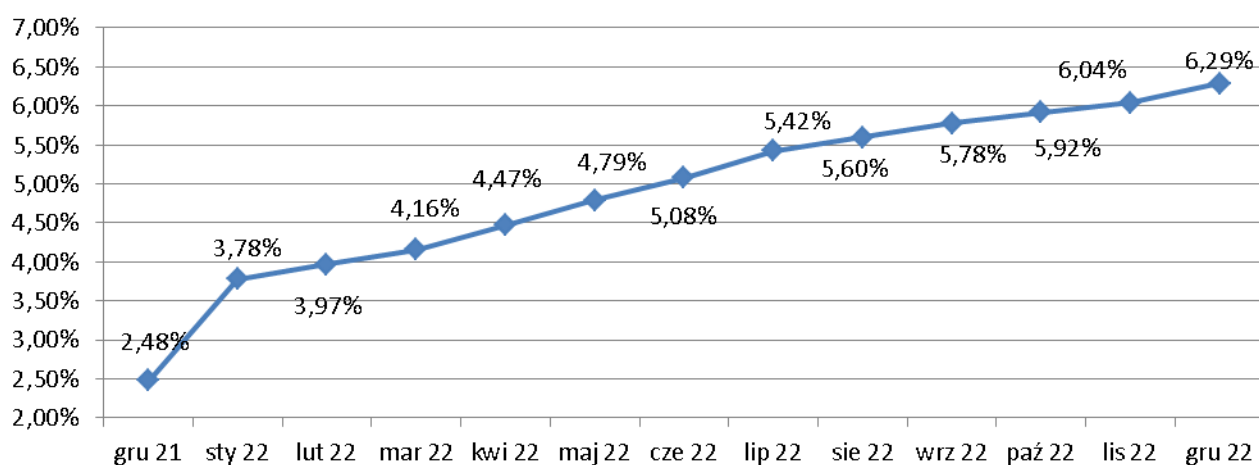
Prezentację podstawowych wskaźników efektywności od XII 2022 r. przedstawiają poniższe wykresy.

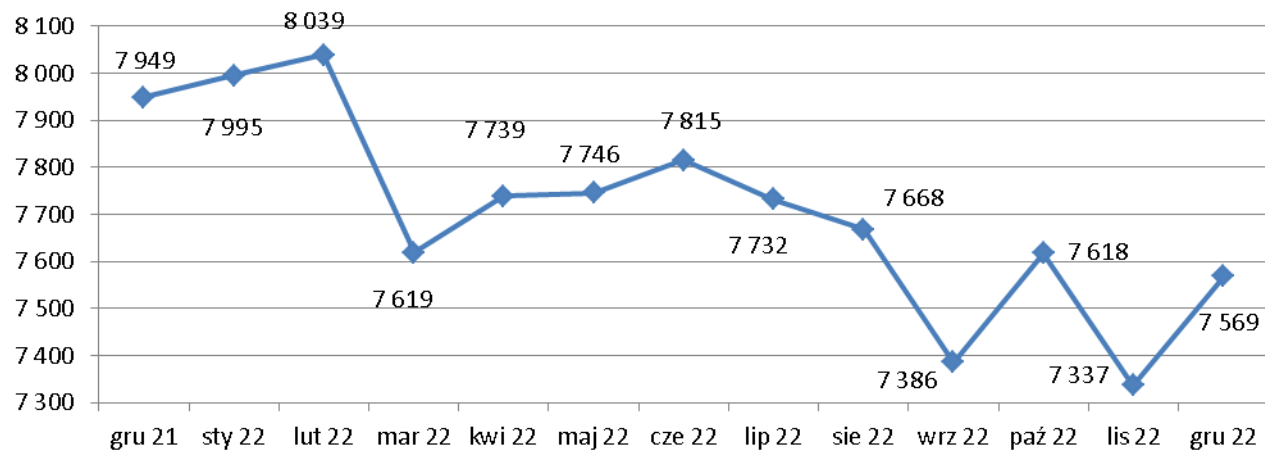
ROA NETTO

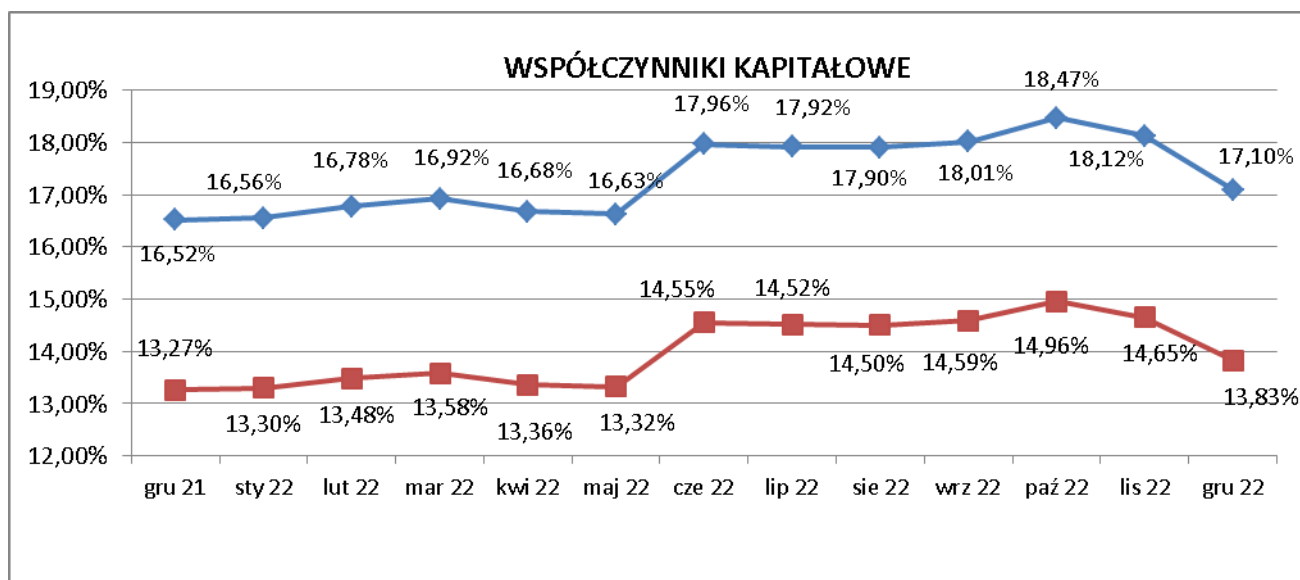

MARŻA ODSETKOWA`

SUMA BILANSOWA NA ZATRUDNIONEGO

VII. KOMUNIKACJA Z KLIENTAMI I CZŁONKAMI BANKU

Bank Spółdzielczy w Płońsku od lat buduje długofalowe relacje ze swoimi udziałowcami. Lojalność i etyka są naczelną wartością tej współpracy. Członkostwo w Banku pozwala brać udział w Zebraniach Przedstawicieli i Zebraniach Grup Członkowskich, wybierać i być wybieranym do organów Banku Spółdzielczego oraz uczestniczyć w podziale nadwyżki bilansowej w formie oprocentowania kwot wpłaconych na udziały. W tym zakresie najważniejszą wydaje się możliwość wpływania na kierunki rozwoju Banku, możliwość zgłaszania swoich propozycji, uwag. Każdy Członek Banku ma możliwość bezpośredniej komunikacji z Zarządem Banku o swoich problemach, czy też może zostać wybranym do Rady Nadzorczej. W tym celu wystarczy posiadać jeden udział. Formuła funkcjonowania banków komercyjnych praktycznie na taką możliwość nie pozwala. Natomiast Bank Spółdzielczy to bank lokalny blisko każdego Klienta. Każdą sytuację traktujemy indywidualnie i staramy się reagować możliwie najszybciej. Bycie udziałowcem w obecnych czasach nie jest może zbyt popularne, ale staramy się tę sytuację zmieniać. W miarę możliwości Bank w swoich działaniach i relacjach z otoczeniem zawsze ma na względzie dobro udziałowców i wartości dodane, które mogą osiągnąć.

Nasz kontakt z Klientami i Udziałowcami oprócz bezpośrednich wizyt w Banku ukierunkował się na bazie doświadczeń z okresu pandemii na komunikację zdalną, elektroniczną. Głównym kanałem komunikacji z Klientami jest nadal nasza strona internetowa www.bsplonsk.pl. Strona Banku, która w obecnym kształcie funkcjonuje od kilku lat, to nadal nowoczesna platforma informacyjna przystosowana do obowiązujących wymogów. Narzędzie posiada panele komunikacyjne pozwalające na szybki kontakt z Bankiem. Uruchomiliśmy możliwość składania wniosków i zapytań za pośrednictwem strony. Możliwość zdalnego administrowania stroną pozwala na szybkie reagowanie na zapytania Klientów, także poza normalnymi godzinami pracy Banku. Za pośrednictwem serwisu, nasi Klienci w tym nasi Udziałowcy mogli uzyskać wszelkie informacje oraz składać np. dokumentację wymaganą do obsługi tarcz antykryzysowych. Obecnie trwają prace modernizacyjne nad obecną stroną w zakresie podniesienia bezpieczeństwa serwisu, a docelowo planujemy budowę nowej strony.

Od 2018 roku Bank Spółdzielczy w Płońsku posiada stronę firmową na platformie Facebook. Narzędzie to pozwala na bieżąco śledzić aktywność użytkowników, idealnie sprawdza się jako szybki komunikator,

pozwalając na darmową promocję usług i produktów Banku jak i na płatną reklamę z wykorzystaniem narzędzi jakie oferuje platforma.

Od początku działania profilu zamieściliśmy ok 1,7 tys. postów. Obecnie strona posiada prawie 1,5 tys. obserwujących (stan na marzec 2023) - to przyrost o 40% w stosunku do poprzedniego okresu. Co ciekawe ok. 60% naszych fanów stanowią kobiety wśród których najliczniejszą grupę stanowią panie w przedziale wiekowym 35-44. Najwięcej odbiorców naszej strony pochodzi z Płońska, Ciechanowa i Mławy. Mamy także całkiem licznych fanów z poza Polski: z Wielkiej Brytanii, Niemiec, Ukrainy i Stanów Zjednoczonych. Działania wizerunkowe przeplatają akcje reklamowe i promocyjne. W okresie od marca 2022 do marca 2023 materiały z naszej strony lub na jej temat, w tym posty, relacje, reklamy, informacje społecznościowe dotarły do ponad 102 tys. kont odbiorców. Platforma idealnie sprawdza się do emisji szybkich komunikatów, informacji, które mają dotrzeć do jak największej grupy odbiorców w jak najkrótszym czasie. Możliwość dodatkowej aktywizacji komunikacji poprzez płatne rozwiązania pozwala precyzyjnie dotrzeć do odpowiedniej grupy odbiorców. Płatne wyświetlenia w ciągu ostatniego roku dotarły prawie do 275 tys. odbiorców. W czasie rzeczywistym możemy śledzić reakcje odbiorców czy ich rozkład demograficzny.

Priorytetem dla Banku jest zapewnienie profesjonalnej obsługi klientów, poprawa efektywności działania, przyspieszenie i zautomatyzowanie procesów. W realizacji tych celów Bank wdrożył nowoczesny, kompleksowy, funkcjonalny i rozwojowy system core'owy oraz narzędzia informatyczne. Dzięki np. platformie Asseco ABP (Advisory Banking Platform) otrzymaliśmy możliwość wielopłaszczyznowej komunikacji z Klientami Banku w tym oczywiście z Udziałowcami. System daje np. możliwości realizowania kompleksowych kampanii mailingowych czy SMS-owych.

Misja Banku zakłada budowanie trwałych relacji z Klientami opartych na wzajemnym zaufaniu. W przyjętej na lata 2020-2022 Strategii określona została ona następująco: Bezpieczne Spersonalizowane Profesjonalne usługi finansowe dla NASZYCH Klientów. Takie założenia przekładają się np. na sposób prowadzenia działań marketingowych i komunikacyjnych m. in. w sieci. Nie „zasypujemy” naszych odbiorców nadmiarem komunikatów, a staramy się je selekcjonować dobierać komunikaty ciekawe, ważne ale i korzystne z punktu widzenia prowadzonej działalności. Czas minionej pandemii wzmocnił ten kanał komunikacji z otoczeniem i okazał się nieoczekiwanie głównym źródłem ważnych informacji dla naszych Klientów.

W obszarze komunikacji elektronicznej monitorowana oraz aktualizowana jest komunikacja z wykorzystaniem przeglądarki Google. Wszystkie wizytówki placówek Banku zostały uporządkowane oraz zaktualizowane, także te z nowo przyłączonych Oddziałów. Bank jest pełnym administratorem i właścicielem wizytówek oraz uruchomione zostały także we własnym zakresie kampanie reklamowe na tej platformie.

W 2022 po roku nieobecności (ze względu na pandemię) wznowiono wydawanie biuletynu informacyjnego „NASZ BANK”. Kolejny 31 numeru periodyku zawierał podsumowanie z aktywności i działalności Banku, najważniejsze wydarzenia i inicjatywy jakie podejmowaliśmy na przełomie lat 2020-2021 oraz w pierwszych 5 miesiącach 2022 roku. W Biuletynie prezentowane były także jak co roku wyniki ekonomiczne oraz podsumowania Zebrań Grup Członkowskich i Walnego Zebrania Udziałowców.

Bank Spółdzielczy w Płońsku aktywnie uczestniczył w życiu lokalnych społeczności wspierając, uczestnicząc bądź współorganizując liczne wydarzenia kulturalnie i samorządowe, a także ogólnopolskie. Średni każdego roku w latach ubiegłych było to ok 20-25 różnych eventów. W roku 2022 po okresie pandemii aktywność otoczenia w tym zakresie wzrosła, ale liczba organizowanych przedsięwzięć została ograniczona także głównie ze względów ekonomicznych.

W celu wzmocnienia relacji z „młodym klientem” od 2019 r. Bank jest sponsorem tytularnym młodzieżowego klubu sportowego MKS Bank BS PŁOŃSK. Bank wyposażył klub w stroje sportowe zawierające lokowanie

produktu. W roku 2022 oczywiście kontynuowaliśmy sponsoring Klubu a wsparcie zostało w 2022 r. znacząco zwiększone. Klub aktywnie promuje Bank podczas swoich licznych występów sportowych w ciągu całego roku. Z naszej strony zrealizowaliśmy np. wykonanie spotu do kampanii reklamowej rachunków dla młodych z udziałem członków MKS Bank BS PŁOŃSK. Wzmocniliśmy w tym zakresie wsparcie także wobec podmiotów z terenu działania innych Oddziałów, m. in. w Ciechanowie i Żaluskach.

Podobnie jak w ubiegłych latach staraliśmy aby komunikacja z otoczeniem opierała się na zasadach: przejrzystości, rzetelności, wiarygodności i porównywalności danych. W Banku obowiązywały Zasady Dobrych Praktyk Bankowych oraz Zasady Etyki Banku Spółdzielczego w Płońsku, jak również wydane przez KNF „Zasady ładu korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych”. Efektem wdrażania Zasad była „Polityka Banku w relacjach z członkami”, zatwierdzona przez Zebranie Przedstawicieli.

VIII. SPOŁECZNA DZIAŁAŁOŚĆ BANKU

W 2022 roku wzorem lat poprzednich Bank zaplanował wsparcie – poprzez sponsoring i darowizny oraz uczestnictwo w przedsięwzięciach o istotnym znaczeniu lokalnym. Rozwój sytuacji pandemicznej zweryfikował w istotny sposób aktywność Banku w poprzednich latach w tym zakresie. W roku 2022 po zniesieniu obostrzeń dotyczących imprez masowych i spotkań Bank reagował na potrzeby społeczeństwa i starał się je wspierać, szczególnie w zakresie kultury, sportu, edukacji, przeznaczając w 2022 r. na ten cel prawie 104 tys. zł. Bank współpracował z samorządami, był fundatorem nagród w konkursach organizowanych przez placówki oświatowe, samorządowe czy kościelne. Wspierał kluby sportowe (głównie MKS Bank BS Płońsk) i organizacje pozarządowe oraz uczestniczył w wielu imprezach o charakterze charytatywnym.

IX. DZIAŁAŁOŚĆ MARKETINGOWA BANKU

Działania marketingowe podejmowane przez Bank w 2022 r. w odróżnieniu od dwóch poprzednich lat nie były już tak zdeterminowane w dużym stopniu przez kolejne fale pandemii koronawirusa COVID-19.

Mimo tego tradycyjne formy wzmacniania relacji z Klientami, promocja produktów i usług Banku oraz kreacji pozytywnego wizerunku w środowisku lokalnym i w sektorze finansowym w dużym stopniu przeniosły się w obszary działań cyfrowych. Wcześniejszy brak możliwości uczestniczenia w wydarzeniach lokalnych, targach, eventach a także ograniczone możliwości kontaktów z naszymi partnerami wymusiły rozwój innych niż dotąd form komunikacji. Podobnie jak w okresie pandemii część spotkań, konferencji odbywała się w formie zdalnej. Ogólna wieloczynnikowa inflacja, radykalny wzrost cen źródeł energii, wyhamowanie w gospodarce przyczyniły się z jednej strony do ograniczeń w wydatkach zwłaszcza samorządów, instytucji co przeniosło się na ich mniejszą aktywność w obszarze promocji.

Po dwóch latach ograniczeń w całym otoczeniu jak i naszych placówkach ponownie nasi Klienci mogli bez żadnych obostrzeń korzystać z dostępności naszych oddziałów. Zwiększony nacisk w naszych działaniach na uproduktowanie klientów zwłaszcza w obszarze bankowości elektronicznej czy produktów kartowych przyniósł pozytywne efekty w postaci większej liczby kont z takim dostępem. do Utrzymaliśmy możliwość składania wniosków na poszczególne produkty za pośrednictwem strony internetowej Banku. W efekcie wielu

nieprzekonanych dotąd Klientów doceniło zalety elektronicznych kanałów dostępu do banku i produktów kartowych.

Obok promocji i rozwoju tradycyjnej oferty Banku w obszarze sprzedaży pojawiły się także nowe elementy takie jak kantor walutowy czy faktoring. Nastąpił także wzrost w sprzedaży produktów ubezpieczeniowych czy też np. terminali płatniczych. Bank kładł nadal nacisk na wzmocnienie działań skierowanych do młodych Klientów. W większym stopniu zaangażowaliśmy się w sponsoring MKS Bank BS Płońsk jak i innych organizacji sportowych i edukacyjnych z całego terenu działania Banku.

Rok 2022 przyniósł w całym sektorze bankowym znaczący przyrost dochodów. Pozwoliło to także w naszym Banku na zwiększenie wydatków, realizację dodatkowych zakupów elementów infrastruktury reklamowej, modernizację elementów brandigowych Banku, wzmocnienie działań wobec kluczowych Klientów.

Na podstawie analizy wydatków na działalność marketingową Banku Spółdzielczego w Płońsku z zaplanowanych na ten cel środków w wysokości 367 000,00 zł na dzień 31.12.2022 roku budżet zrealizowano w kwocie 451 901,20 zł. Na koniec roku nastąpiły przekroczenia w realizacji planu w kilku obszarach zwłaszcza w obszarze darowizn, zakupów upominków reklamowych dla kluczowych Klientów oraz branding (konieczne zaplanowane serwisy oraz nieplanowane wymiany oznakowania w Ciechanowie i Jońcu związane z modernizacjami placówek i zużyciem elementów otoków i kasetonów). Zakupiony został także w ramach kampanii promocyjnych nowy namiot eventowy, który posłuży przez kolejne lata. Przekroczenia zostały zaakceptowane przez Zarząd Banku uwzględniając właśnie prognozowany wynik Banku za rok 2022. Także obciążenie z BPS dot. składki na sponsoring i reklamę Zrzeszenia zostało zwiększone w stosunku do pierwotnego planu. Okresowe przekroczenia planu wpłynęły także na końcowy wynik, który został ostatecznie łącznie przekroczony o 23%. Przekroczenie zaplanowanych wydatków miało też związek z wysoką inflacją, która odbiła się w różnym stopniu na łańcuchach dostaw, usług, materiałów, transportu.

Bank promował swoje produkty oraz wzmacniał wizerunek poprzez:

- 1) Dystrybucję materiałów reklamowych w placówkach, reklamę bezpośrednią, wykorzystanie systemu TV Bankowej,
- 2) Reklamy zewnętrzne i ogłoszenia (prasa lokalna, radio, outdoor),
- 3) Aktywność w sieci – portale internetowe, e-marketing; rozwój fanpage Banku z wykorzystaniem kampanii płatnych; działania w Google; promocje i komunikacja z wykorzystaniem strony internetowej,
- 4) Zakup upominków o charakterze reklamowym, spotkania z klientami,
- 5) Uczestnictwo w konferencjach, wywiady w mediach,
- 6) Aktywne wykorzystanie funduszu promocyjnego Zrzeszenia BPS (kampania Zrzeszenia z Krzysztofem Jakubiakiem – loterie, kampanie wizerunkowe, kampania w witrynach itp.).

Bank Spółdzielczy w Płońsku jest członkiem Związku Banków Polskich i Krajowego Związku Banków Spółdzielczych i wysoko ceni członkostwo w tych organizacjach, ponieważ zapewniają one Bankowi obok dostępu do szeroko rozumianej informacji dotyczącej sektora bankowego i uczestnictwa w konsultacjach z Komisją Nadzoru Finansowego i Przedstawicielami Rządu również promocję Banku na forum tych organizacji.

X. SYSTEM ZARZĄDZANIA BANKIEM

W okresie objętym sprawozdaniem, w Banku funkcjonował system zarządzania obejmujący w szczególności system zarządzania ryzykiem oraz system kontroli wewnętrznej. System zarządzania Bankiem był adekwatny do skali i zakresu prowadzonej działalności oraz dostosowany do profilu ryzyka i stopnia złożoności działalności Banku.

W 2022 r. przestrzegano zasady ostrożnego i bezpiecznego zarządzania Bankiem, zgodnie z obowiązującymi przepisami, regulacjami ostrożnościowymi i dobrą praktyką bankową.

Skuteczne zarządzanie Bankiem w okresie sprawozdawczym było zapewnione poprzez:

1. świadome podejmowanie ryzyka,
2. wyraźne zdefiniowanie zasady zarządzania ryzykiem, TWS oraz plany awaryjne,
3. jasny podział kompetencji i odpowiedzialności,
4. sprawne metody uwzględniania ryzyka w wycenie oferowanych produktów,
5. uwzględnienie korelacji w ocenie całkowitego ryzyka ponoszonego przez Bank,
6. efektywny system kontroli wewnętrznej.

Zarząd Banku stosuje Zasady Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych, przyjęte Uchwałą Komisji Nadzoru Finansowego Nr 218/2014 z dnia 22 lipca 2014 r. (Dz. Urz. KNF poz. 17).

Zarząd wprowadził zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą „Politykę wynagrodzeń w Banku Spółdzielczym w Płońsku” oraz „Zasady wypłacania zmiennych składników wynagrodzeń osobom, których działalność ma istotny wpływ na profil ryzyka w Banku Spółdzielczym w Płońsku”. Procedury określają zasady przyznawania i wypłacania wynagrodzenia zmiennego pracownikom Banku mającym istotny wpływ na ryzyko, w tym Członkom Zarządu. Informacje dotyczące procesu ustalania zmiennych składników wynagrodzeń i kształtowania wynagrodzeń podstawowych, jak również informacje ilościowe o wynagrodzeniach Członków Zarządu Bank prezentuje w Raporcie Rocznym - informacje podlegające ujawnieniu Banku Spółdzielczego w Płońsku, który podlega upublicznieniu na stronie internetowej Banku.

W Banku obowiązuje zatwierdzona przez Zebranie Przedstawicieli „Procedura oceny odpowiedniości kandydatów na członków Rady Nadzorczej, członków Rady Nadzorczej oraz Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Płońsku” oraz przyjęte przez Zarząd i zatwierdzone przez Radę Nadzorczą „Zasady oceny odpowiedniości członków Zarządu, Zarządu Banku oraz osób pełniących kluczowe funkcje w Banku Spółdzielczym w Płońsku”. Zarówno Członkowie Zarządu, jak też Członkowie Rady Nadzorczej są objęci okresową oceną odpowiedniości, zgodnie z zapisami procedury nie rzadziej niż raz na 2 lata.

Zarówno Członkowie Zarządu, jak też Członkowie Komitetu Audytu Rady Nadzorczej uczestniczyli w analizowanym okresie w szkoleniach zewnętrznych z zakresu zarządzania bankiem i nadzoru nad ryzykiem.

1. System zarządzania ryzykiem

Podejmowanie ryzyka zmusza Bank do koncentrowania uwagi na powstających zagrożeniach, poszukiwaniu form zabezpieczenia się przed zagrożeniami i dostosowywania działalności do zmieniających się warunków zewnętrznych. Ryzyka nie można wyeliminować, ale można je ograniczać poprzez świadome i efektywne zarządzanie w obszarze ekonomicznym, prawnym, organizacyjnym i kadrowym.

Ostrożnościowe podejmowanie ryzyka oznacza utrzymywanie racjonalnej równowagi pomiędzy maksymalizacją dochodu i kontrolowaniem ryzyka. Działalność Banku wymagała od Zarządu zdolności do efektywnego identyfikowania, pomiaru lub oceny ryzyka, monitorowania, raportowania o ryzyku związanym z działalnością Banku wraz z oceną skuteczności działań ograniczających ryzyko, kontroli i jego ograniczania. Pomiar ryzyka, na które narażony jest Bank, pozwalał lepiej rozumieć zagrażające ryzyko, podejmować lepsze decyzje oraz racjonalniej wykorzystywać zasoby Banku. Powiązanie ponoszonego ryzyka z aktualnym stanem kapitałów własnych Banku stanowiło o bezpieczeństwie działalności w roku sprawozdawczym.

System zarządzania ryzykiem określał m.in. rolę i obowiązki organów, komórek i jednostek organizacyjnych w procesie zarządzania ryzykiem. Zarządzanie ryzykiem odbywało się zgodnie z zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą Strategią oraz zasadami polityk w zakresie ryzyka uznanego za istotne. Zarząd koncentrował się na następujących rodzajach ryzyka:

1. ryzyka kredytowego i kontrahenta (w tym ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych i ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie) wraz z ryzykiem koncentracji zaangażowań oraz rezydualnym,
2. ryzyka płynności i ryzyka finansowania,
3. ryzyka ogólnego stóp procentowych w portfelu bankowym,
4. ryzyka rynkowego rozumianego w Banku jako ryzyko walutowe,
5. ryzyka operacyjnego wraz z ryzykiem prowadzenia działalności, ryzykiem ICT, ryzykiem prawnym, ryzykiem modeli, ryzykiem zasobów ludzkich oraz finansowanie terroryzmu i pranie pieniędzy,
6. ryzyka wynikającego ze zmian makroekonomicznych/ryzyka cyklu gospodarczego,
7. ryzyka inwestycyjnego,
8. ryzyka kapitałowego (niewypłacalności),
9. ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej,
10. ryzyka biznesowego,
11. ryzyka braku zgodności.

Rada Nadzorcza oraz Zarząd oceniały ryzyko generowane przez Bank na podstawie raportów sporządzanych zgodnie z SIZ, przygotowywanych przez niezależny od jednostek biznesowych, odpowiedzialny za pomiar lub ocenę, monitorowanie i raportowanie Zespół Oceny Ryzyka.

Raporty przedstawiały informacje dotyczące profilu i poziomu ryzyka, jak również informacje z zakresu przestrzegania ustalonych przez Komisję Nadzoru Finansowego norm nadzorczych oraz wyniki pomiaru ustalonych przez Zarząd i Radę Nadzorczą Banku wewnętrznych limitów ostrożnościowych.

Zarządzanie ryzykiem miało na celu zapewnienie odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa oraz rentowności działalności biznesowej w zmieniającym się otoczeniu prawnym i ekonomicznym.

A. Ryzyko kredytowe i kontrahenta

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym i kontrahenta jest utrzymywanie stabilnego i zrównoważonego pod względem jakości i wartości portfela kredytowego, odpowiedniego do posiadanych funduszy własnych, zapewniającego odpowiedni poziom dochodowości oraz bezpieczeństwo rozumiane jako minimalizacja ryzyka wystąpienia kredytów zagrożonych.

Do wyliczenia wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego Bank stosował metodę standardową. Zarządzaniu ryzykiem kredytowym służyła organizacja procesu zarządzania zgodna z obowiązującymi w tym zakresie przepisami, a w szczególności:

1. obowiązywał rozdział funkcji pracowników generujących ryzyko od funkcji oceny i kontroli ryzyka,
2. decyzje kredytowe zapadały na kilku poziomach decyzyjnych, w zależności od wysokości zaangażowania klienta i ryzyka transakcji kredytowej,
3. Bank monitorował ekspozycje kredytowe, w tym zabezpieczone hipotecznie oraz ekspozycje detaliczne,
4. w Centrali Banku funkcjonował Zespół Restrukturyzacji i Windykacji zajmujący się ekspozycjami kredytów zagrożonych, niezależne od działalności operacyjnej,
5. w Centrali Banku funkcjonował Zespół Analiz Kredytowych, który dokonywał oceny zdolności kredytowej i ryzyka kredytowego pojedynczej transakcji kredytowej, do którego analizy trafiały transakcje kredytowe Klientów w stosunku, do których zaangażowanie przekraczało 100 tys. zł (poziom był ustalany indywidualnie dla każdej placówki operacyjnej Banku – i był dostosowany do struktury portfeli poszczególnych Oddziałów). Zespół ten odpowiedzialny był za opracowanie procedur oceny zdolności kredytowej w podziale na segmenty klientów (osoby fizyczne, rolnicy, podmioty gospodarcze, jednostki samorządu terytorialnego),
6. w Centrali Banku funkcjonował Zespół Monitoringu Ekspozycji Kredytowych, którego zadaniem podstawowym był okresowy monitoring sytuacji ekonomiczno – finansowej Klientów,
7. ustalono limity ograniczające ryzyko kredytowe i kontrahenta.

Jakość portfela kredytowego z uwzględnieniem podmiotów wg stanu na dzień 31.12.2022 r. przedstawia **Tabela nr 14.**

Tabela 14. Struktura jakościowa portfela kredytowego wg. stanu na dzień 31.12.2022 r.

Lp	Wyszczególnienie	Stan kredytów (wartość nominalna) w sytuacji:					Ogółem
		Normalnej	Pod obserwacją	Poniżej standardu	Wątpliwej	Straconej	
1	Przedsiębiorcy	242 680	3 042	5 589	3 271	22 570	277 152
2	Rolnicy	68 256	1 838	4 918	576	16 075	91 663
3	Osoby prywatne	92 683	1 041	273	914	2 830	97 741
4	Samorządy	56 642	-	-	-	-	56 642
5	Pozostałe jednostki niefinansowe	74	-	-	-	-	74
6	Kredyty ogółem	460 335	5 921	10 780	4 761	41 475	523 272

W stosunku do 2021 r. nastąpiło polepszenie jakości portfela kredytowego. Udział kredytów zagrożonych w obliżu na koniec okresu sprawozdawczego wynosił 10,90 %, przy wielkości 11,94 % w roku 2021.

Wskaźnik pokrycia należności zagrożonych rezerwami celowymi wyniósł 75,52%.

Stan poziomu stopnia wyrezerwowania ekspozycji kredytowych w 2021 r. i w 2022 r. przedstawiono w **Tabeli nr 15.**

Tabela 15. Stan rezerw na kredyty zagrożone.

Lp	Sytuacja kredytu	31.12.2021 r.			31.12.2022 r.		
		Stan kredytów	Stan rezerw	Rezerwy Kredyty	Stan kredytów	Stan rezerw	Rezerwy Kredyty
		(w tys. zł)					
1	W sytuacji poniżej standardu	15 746	573	3,64%	10 898	1 828	16,77%
2	W sytuacji wątpliwej	7 798	789	10,12%	4 852	1407	28,99%
3	W sytuacji straconej	47 483	40 674	85,66%	55 730	50 750	91,06%
4	RAZEM	71 027	42 036	59,18%	71 480	53 984	75,52%

Wg stanu na 31 grudnia 2022 r.:

1. w Banku największe zaangażowanie Klienta w ekspozycje kredytowe oraz podmiotów powiązanych z nim kapitałowo lub organizacyjnie stanowiło 21,91 % kapitału Tier I,
2. do wyznaczania poziomu rezerw stosowano pomniejszenia podstawy o wartość zabezpieczenia, z zastosowaniem zasad wynikających z wymogów nadzorczych,
3. portfel detalicznych ekspozycji kredytowych stanowił 1,24 % obligata kredytowego, wskaźnik jakości kredytów ukształtował się na poziomie 3,64 %,
4. portfel ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie stanowił 47,52 %, obligata kredytowego, wskaźnik jakości kredytów ukształtował się na poziomie 10,62 %,
5. suma należności z tytułu transakcji z osobami wewnętrznymi wyniosła 2 363 tys. zł, co stanowiło 3,35 % kapitału podstawowego Tier I i nie przekroczyła obowiązujących w tym zakresie limitów (limitu wewnętrznego ustalonego na poziomie max. 10 % kapitału podstawowego Tier I i limitu zewnętrznego na poziomie max 25 % kapitału podstawowego Tier I).

B. Ryzyko płynności i ryzyko finansowania

Bank określił podstawowy cel w zakresie zarządzania płynnością jako:

1. utrzymanie poziomu płynności, zapewniającego regulowanie wszystkich zobowiązań w terminach, w tym utrzymywanie bufora wolnych od obciążeń wysokiej jakości aktywów, umożliwiające przetrwanie różnorodnych zdarzeń kryzysowych,
2. dążenie do wzrostu stabilnych źródeł finansowania, w szczególności depozytów osób fizycznych oraz dotrzymywanie przez Bank nadzorczych miar płynności na poziomach wymaganych zapisami regulacji ostrożnościowych UE,
3. kształtowanie struktury bilansowych i pozabilansowych pozycji Banku w sposób zapewniający stałą zdolność do regulowania bieżących i przyszłych zobowiązań,
4. zachowanie właściwych relacji między zyskiem a ryzykiem w decyzjach o pozyskaniu i zachowaniu płynności,
5. utrzymanie odpowiednich proporcji pomiędzy aktywami dochodowymi i niedochodowymi.

Zarząd zarządza płynnością poprzez równoczesne zarządzanie aktywami i pasywami oraz pozycjami pozabilansowymi Banku. W tym celu Bank analizował zapotrzebowanie na środki pieniężne oraz źródła jego

pokrycia, w odpowiedni sposób kształtował strukturę terminową pozycji Banku, utrzymując jednocześnie odpowiedni poziom aktywów płynnych. Udział kredytów i pożyczek netto w depozytach na koniec roku osiągnął poziom 55,13 %. Wskaźnik udziału aktywów płynnych w aktywach netto wyniósł 38,82 % przy wymaganym min. 25 %.

Bank posiadał znaczące nadwyżki środków płynnych, które lokował na rynku pieniężnym w Banku Zrzeszającym oraz w bezpieczne papiery wartościowe. Bank asekuracyjnie posiadał limit dopuszczalnego debetu w rachunku bieżącym w Banku Zrzeszającym w kwocie 9 mln zł. W omawianym okresie Bank spełniał obowiązujące normy płynności LCR oraz NSFR. Bank przeprowadzał testy warunków skrajnych dla ryzyka płynności w ramach:

1. testów wrażliwości – w oparciu, o które szacowany był kapitał wewnętrzny oraz wykonywany był pomiar wpływu zmian parametrów makroekonomicznych na poziom ryzyka płynności,
2. testów scenariuszowych – w oparciu, o które budowane były awaryjne plany płynności oraz wyznaczany był poziom bufora płynności,
3. testów odwróconych – w oparciu, o które wykonywane były doraźne analizy problemowe.

Bank posiadał stabilne źródła finansowania, które umożliwiały mu finansowanie zarówno działalności bieżącej jak i w dłuższym okresie.

C. Ryzyko ogólne stóp procentowych w portfelu bankowym

Celami strategicznymi w zakresie zarządzania ryzykiem ogólnym stóp procentowych w portfelu bankowym są:

- 1) identyfikacja poszczególnych rodzajów tego ryzyka, w celu ograniczenia negatywnego wpływu zmian stóp procentowych na wynik finansowy i fundusze własne Banku.
- 2) utrzymanie zmienności wyniku finansowego oraz bilansowej wartości zaktualizowanej kapitału, wynikającej ze zmian stóp procentowych, w granicach nie zagrażających bezpieczeństwu Banku,
- 3) minimalizacja negatywnych zmian w zakresie wyniku odsetkowego na skutek niekorzystnych zmian rynkowych stóp procentowych,
- 4) maksymalizacja marży odsetkowej w warunkach zmienności rynkowych stóp procentowych.

Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej odbywa się w sposób całościowy. Zarządzaniem objęto wszystkie jednostki i komórki organizacyjne Banku. W pomiarze ryzyka brana była pod uwagę aktualna i planowana działalność Banku.

W 2022 r. Bank monitorował ryzyko stopy procentowej za pomocą luki (niedopasowanie pomiędzy aktywami i pasywami wrażliwymi na zmiany stóp procentowych), analizował:

1. ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania,
2. ryzyko bazowe,
3. ryzyko opcji klienta.

Analiza ryzyka stopy procentowej wykazała, iż na zmianę wyniku odsetkowego Banku większy wpływ ma ryzyko bazowe jak ryzyko przeszacowania. Ryzyko przedterminowych spłat kredytów lub zerwań depozytów Bank ocenia jako niski. Ryzyko opcji klienta zarządzane jest w szczególności przez stosowaną politykę cenową oraz taryfę opłat i prowizji. Ogólna zasada dotyczy ograniczenia opcji klienta poprzez stosowanie zerowych, w stosunku do pierwotnych ustaleń stawek procentowych, w przypadku przedterminowego wycofania depozytu oraz prowizji rekompensacyjnej przy wcześniejszej spłacie kredytu.

Bank charakteryzuje się umiarkowanym stopniem narażenia na ryzyko stopy procentowej, co wynika z faktu znacznej bazy produktów po stronie aktywnej, opartych o stawki rynkowe bez jednoczesnego

przeciwstawienia pasywnych składników bilansu opartych o tę stawkę W przypadku Banku, na poziom ryzyka stopy procentowej istotny wpływ mają różnice w możliwych terminach przeszacowania składników bilansu.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami przeprowadzano testy warunków skrajnych, obliczając wpływ zmiany stóp procentowych o +/-200 punktów bazowych na wartość ekonomiczną kapitału oraz wpływ 6 scenariuszy szokowych zmian stóp procentowych na wartość ekonomiczną kapitału w ramach standardowego testu wartości odstających jak również przeprowadzano odwrotne testy warunków skrajnych.

D. Ryzyko walutowe

Zarządzanie ryzykiem walutowym ma na celu utrzymywanie pozycji walutowej całkowitej w wysokości, która nie wiąże się z koniecznością utrzymywania regulacyjnego wymogu kapitałowego na ryzyko walutowe. Kolejnym celem zarządzania ryzykiem walutowym jest ograniczanie negatywnego wpływu zmian kursów walutowych na niestabilnym rynku finansowym na wyniki finansowe Banku i jego kapitał, przy równoczesnym utrzymaniu atrakcyjności i konkurencyjności oferty dla klientów. Zarządzaniu ryzykiem służyła organizacja procesu zarządzania zgodna z obowiązującymi w tym zakresie przepisami, a w szczególności zapewniono podział funkcji w zakresie zarządzania ryzykiem walutowym uwzględniający rozdzielenie funkcji podejmowania ryzyka (operacyjna działalność walutowa) od funkcji niezależnej jego oceny i kontroli. Powyższy rozdział zachowany jest również na szczeblu Zarządu.

Zarządzanie pozycją walutową polegało na monitorowaniu poszczególnych pozycji w oparciu o sporządzany raport przez Zespół Oceny Ryzyka (ZOR), zmiany pozycji wynikające z bieżących operacji wykonywanych przez Oddziały Banku, obowiązujące limity pozycji walutowych, jak również kształtowanie się kursów na międzybankowym rynku walutowym.

Na dzień 31.12.2022 r. limity ograniczające ryzyko walutowe nie zostały przekroczone, nie wystąpił również wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego. Skala działalności walutowej była niewielka. Aktywa i pasywa walutowe na koniec roku stanowiły kolejno 2,87 % oraz 2,87 % sumy bilansowej. Poziom ryzyka walutowego oceniono jako niski.

Bank przeprowadza test warunków skrajnych polegający na zbadaniu wpływu zmiany kursów walutowych o 30 % na zannualizowany wynik finansowy brutto, fundusze własne oraz zannualizowany wynik z pozycji wymiany. Bank przeprowadzał również odwrotne testy warunków skrajnych.

Głównymi walutami, w jakich Bank przeprowadzał transakcje były: EUR, USD. Działalność walutowa Banku w 2022 roku skupiała się na zaspokajaniu potrzeb klientów w zakresie obsługi dewizowej. Skala działalności walutowej i generowane ryzyko przy obecnych warunkach rynkowych, jak i w sytuacji skrajnych warunków nie stanowiły zagrożenia dla funkcjonowania Banku.

E. Ryzyko operacyjne

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym było ograniczenie możliwości wystąpienia nieoczekiwanych strat z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego poprzez wdrożenie skutecznego i adekwatnego do aktualnego profilu ryzyka procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym, budowę świadomości pracowników poprzez odpowiednie szkolenia i działania zarządcze, a także poprzez wdrożenie skutecznego systemu monitorowania ryzyka i kontroli wewnętrznej.

Celem strategicznym w zakresie części ryzyka operacyjnego obejmującego ryzyko prawne było stałe dążenie do minimalizowania skutków nieprzestrzegania zewnętrznych i wewnętrznych regulacji prawnych, a także właściwą ochronę interesów Banku poprzez stałe aktualizowanie/dostosowywanie

procedur bankowych, kontrolę ich przestrzegania, wsparcie informatyczne, szkolenia a także korzystanie z zewnętrznego wsparcia prawnego.

Celem strategicznym w zakresie części ryzyka będącego ryzykiem systemów informatycznych i ich bezpieczeństwa było systematyczne dostosowywanie systemu do wymogów prawa, wprowadzanie nowych produktów oraz nowych wersji oprogramowania, w tym oprogramowania wspomagającego zarządzanie ryzykiem, a także programów służących bezpieczeństwu sieci i systemów informatycznych oraz budowa świadomości ryzyka wśród pracowników poprzez niezbędne szkolenia i działania zarządcze. Bank posiada odpowiedni system zarządzania bezpieczeństwem informacji zapewniający poufność, integralność, dostępność, niepodważalność i wiarygodność danych, uwierzytelnianie oraz procedury w zakresie odzyskiwania danych utraconych wskutek awarii systemu lub błędu człowieka.

Celem strategicznym w zakresie części ryzyka operacyjnego obejmującego ryzyko modeli było dążenie do stosowania prostych modeli o uznanym charakterze, monitoring strat w ramach rejestrów ryzyka operacyjnego, walidacja i administrowanie w ramach corocznych przeglądów zarządczych polityk, strategii, instrukcji, procedur zarządzania ryzykiem w sposób zapewniający minimalizację potencjalnych strat.

Z ryzykiem operacyjnym związane jest również ryzyko w obszarze zasobów ludzkich, które Bank definiuje jako ryzyko zakłóceń działalności podmiotu wskutek niemożności pozyskania i utrzymania pracowników i menedżerów o odpowiednich kwalifikacjach. Ryzyko dotyczące czynnika ludzkiego w funkcjonowaniu Banku związane jest również z dostępnością i kwalifikacjami pracowników, ich fluktuacją, zdolnością do adaptacji, kulturą pracy, absencją, zmęczeniem związanym z wykonywaniem pracy w godzinach nadliczbowych lub długotrwałym niewykorzystywaniem urlopu wypoczynkowego. W zakres ryzyka operacyjnego wchodzi także ryzyko prowadzenia działalności (postępowania – ang. conduct risk), w tym relacje z klientami – rzeczywiste lub potencjalne ryzyko strat, jakie może ponieść dana instytucja w wyniku niewłaściwego świadczenia usług finansowych, w tym umyślnego uchybienia lub zaniedbania.

W zakresie zagadnienia związanego z przeciwdziałaniem praniu pieniędzy i finansowaniem terroryzmu zostały określone m.in. zasady stosowania środków bezpieczeństwa finansowego, oceny ryzyka, identyfikacji klientów dokonujących transakcji, prowadzenia Rejestru Transakcji, przekazywania danych o transakcjach do Generalnego Inspektora Informacji Finansowej, wstrzymania transakcji, blokady rachunku jak również zamrażania wartości majątkowych.

W 2022 r. zdarzenia i incydenty ryzyka operacyjnego generujące rzeczywiste i potencjalne straty ewidencjonowano w systemie informatycznym, wspomagającym zarządzanie ryzykiem operacyjnym. Bank dokonywał wyceny zdarzeń, ustalając rzeczywiste i potencjalne koszty, które za 2022 r. oszacowano na kwotę 204 417,79 tys. zł. Bank określił tolerancję/apetyt na ryzyko oraz zdefiniował procesy kluczowe i krytyczne, dla których opracował plany ciągłości działania.

Monitorowaniem zdarzeń ryzyka operacyjnego zajmował się Zespół Oceny Ryzyka. Bank wyznaczał wymóg kapitałowy, stosując metodę podstawowego wskaźnika. Wymóg kapitałowy na ryzyko operacyjne na koniec 2022 r. wyniósł 6 595,96 tys. zł.

Testy warunków skrajnych ryzyka operacyjnego obejmowały 2-krotny wzrost oszacowanych kosztów zarejestrowanych zdarzeń operacyjnych z okresu 1 roku.

W ocenie Zarządu system zarządzania ryzykiem operacyjnym był adekwatny do skali i profilu działalności. Bank kładł duży nacisk na zabezpieczenie się przed skutkami ryzyka operacyjnego, pamiętając jednak o kosztach tych zabezpieczeń.

F. Ryzyko cyklu gospodarczego

Ryzyko wpływu niekorzystnej fazy cyklu gospodarczego (spowolnienia lub recesji) na wynik finansowy i poziom kapitałów własnych Banku. W Banku wyznacznikiem oceny poziomu ryzyka cyklu gospodarczego jest poziom wskaźnika jakości kredytów. Na dzień 31.12.2022 r. wskaźnik ten ukształtował się na poziomie 10,9 % przy max wielkości akceptowanej 14,0 %. Na tle innych banków z Grupy BPS sytuacja naszego Banku jest przeciętna. Średni poziom wskaźnika dla wszystkich banków wchodzących w skład Grupy (307 banków) oszacowany został na poziomie 7,27 %. Max poziom osiągnięty przez bank należący do Grupy został w wysokości 29,26 %, natomiast w przypadku 10 banków poziom wskaźnika osiągnął poziom 0 % - banki nie posiadają w swoim portfelu ekspozycji zagrożonych (na podstawie danych z 12.2022 r.)

G. Ryzyko inwestycyjne

W celu dywersyfikacji aktywów, zwiększenia rentowności prowadzonej działalności a przede wszystkim zapewnienia płynności finansowej Bank angażuje swoje środki w następujące instrumenty kapitałowe i pieniężne:

1. lokaty,
2. papiery wartościowe emitowane przez Skarb Państwa (obligacje, bony skarbowe itp.), Narodowy Bank Polski (np. bony pieniężne),
3. papiery wartościowe gwarantowane przez Skarb Państwa,
4. papiery wartościowe emitowane przez Bank Zrzeszający,
5. papiery wartościowe emitowane przez podmioty komercyjne, jednostki samorządu terytorialnego, inne banki i inne podmioty,
6. jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych,
7. akcje,
8. udziały.

Bank posiada bezpieczną strukturę portfela inwestycyjnego, gdyż ponad 80% inwestycji to inwestycje w instrumenty kapitałowe Banku Zrzeszającego, lokaty w tym Banku oraz papiery wartościowe Skarbu Państwa i Narodowego Banku Polskiego.

Bank przed podjęciem decyzji o zaangażowaniu środków pieniężnych w inwestycje dokonuje analizy oceny ryzyka związanego z przedmiotem inwestycji, bada sytuację ekonomiczno-finansową emitenta jak również dokonuje analizy zgodności danego rodzaju inwestycji ze strategią i planem ekonomiczno-finansowym.

Bank zgodnie z zapisami Rekomendacji B wyznaczył limity na poszczególne instrumenty finansowe, które podlegają kwartalnemu monitorowaniu. Zarząd Banku zapewnił, by z zachowaniem zasady proporcjonalności, struktura organizacyjna Banku odpowiadała skali działalności i profilowi podejmowanego ryzyka inwestycyjnego. Obowiązująca struktura organizacyjna Banku zapewniała rozdzielenie funkcji zawierania transakcji stanowiących inwestycje Banku i jego akceptację od monitorowania i kontroli ryzyka związanych z prowadzonymi przez Bank inwestycjami.

H. Ryzyko kapitałowe

Celem strategicznym w zakresie ryzyka kapitałowego było zapewnienie odpowiedniej struktury funduszy własnych, adekwatnych do skali i rodzaju prowadzonej działalności. Bank realizował powyższe poprzez optymalizację wyniku finansowego oraz przeznaczanie go na zwiększenie funduszy własnych Banku.

Fundusze własne na 31.12.2022 r. wynosiły 87 040 tys. zł. W strukturze funduszy dominowały fundusze podstawowe (80,87 % funduszy własnych), w tym fundusz zasobowy, który stanowił 80,83 % wszystkich funduszy. Na koniec omawianego okresu nastąpił spadek funduszu udziałowego do poziomu 1 618 tys. zł. Fundusze uzupełniające stanowiły 19,13 % ogółu funduszy.

W 2022 r. istotny wpływ na poziom funduszy Tier I miały rosnący stan pomniejszeń z tytułu niedoboru pokrycia należności nieobsługiwanych (-1 308,6 tys. zł) oraz ujemny fundusz z aktualizacji wyceny, dotyczący korekty ceny nabycia obligacji BGK oraz strat na jednostkach uczestnictwa TFI (786,6 tys. zł, strata ta na dzień 31.12.2022 r. zmniejszyła się w stosunku do wcześniejszych okresów).

Strukturę funduszy własnych brutto przedstawiono w **Tabeli nr 16**.

Tabela 16. Struktura funduszy własnych w bilansie Banku wg stanu na dzień 31.12.2022 r.

L.p.	Struktura funduszy	31.12.2022 r.	
		Wartość (w tys. zł)	Struktura
I	Fundusze podstawowe	73 608	80,16%
1	Fundusz zasobowy	70 359	76,63%
2	Fundusz udziałowy	1 693	1,84%
3	Fundusz ogólnego ryzyka	1 556	1,69%
II	Fundusze uzupełniające w tym :	18 213	19,84%
1	fundusz z aktual. Wyceny	-787	-0,86%
2	fundusz z tytułu zalicz. emisji obligacji własnych	5 000	5,45%
3	fundusz z tytułu zalicz. Pożyczki podporządkowanej	14 000	15,25%
	RAZEM	91 821	100%

Poczynając od 01.01.2014 r. w zakresie rachunku funduszy własnych i adekwatności kapitałowej obowiązują przepisy Parlamentu Europejskiego i Rady (EU) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. (CRR) oraz Rozporządzenie uzupełniające nr 241/2014 z 14.01.2014 r.

Od 2019 r. - po uzyskaniu zgody KNF - Bank zalicza do funduszy Tier II wyemitowane obligacje (od 11.2019 r.) oraz pożyczkę podporządkowaną (od 12.2019 r.).

Poziom funduszy własnych wg. CRR/CRD na dzień 31.12.2022 r. przedstawiono w **Tabeli nr 17**.

Tabela nr 17. Fundusze własne wg. CRR/CRD uwzględniane do wyliczenia współczynników kapitałowych

		Stan (w tys. zł) 31.12.2022 r.	Struktura
1.	Fundusz udziałowy	1 618	1,86%
2.	Fundusz zasobowy	70 359	80,83%
3.	Fundusz ogólnego ryzyka	1 556	1,79%
4.	Korekty funduszy Tier I	-3 145	-3,61%
5.	Fundusze Tier I po korektach	70 388	80,87%

6.	Zobowiązania podporządkowane (obligacje)	5 000	5,74%
7.	Zobowiązania podporządkowane (pożyczka)	14 000	16,08%
8.	Korekty funduszy Tier II	-2 840	-3,26%
9.	Rezerwa na ryzyko ogólne	492	0,57%
10	Fundusze Tier II po korektach	16 652	19,13%
11.	Razem fundusze własne netto	87 040	100%

Adekwatność kapitałowa Banku oceniana była w oparciu o sformalizowane procedury wewnętrzne, zatwierdzone przez Radę Nadzorczą Banku. Badaniu podlegały wszystkie ryzyka zidentyfikowane w Banku, w wyniku czego tworzonego wymóg kapitałowy. Dodatkowy kapitał tworzony był w większości na podstawie wyników testów warunków skrajnych.

Stres testy dla ryzyka kapitałowego obejmowały 3 warianty zmian i ich wpływu na wielkość współczynnika kapitałowego tj. obniżenie o 2 % funduszy własnych, pełne wykorzystanie limitów alokacji kapitału, zakładanych w Planie ekonomiczno – finansowym oraz wzrost ekspozycji zagrożonych niewykonaniem zobowiązania o 15 % wartości nominalnej kredytów plus 20 % przychodów z prowizji do minimalnego wymogu na ryzyko operacyjne. Wymóg kapitałowy na ryzyka I Filara obliczany był miesięcznie, na ryzyka II Filara kwartalnie.

W 2022 r. odpowiedni poziom oraz właściwa struktura funduszy własnych w pełni zabezpieczały ryzyko związane z prowadzoną działalnością. Sytuacja w obszarze adekwatności kapitałowej była stabilna. Całkowity współczynnik kapitałowy w całym okresie kształtował się na dobrym poziomie, zapewniając bezpieczeństwo środków zgromadzonych na rachunkach bankowych. Wymogi kapitałowe prezentuje **Tabela nr 18**.

Tabela 18. Wymogi kapitałowe z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka wg stanów na 31.12.2022 r.

RYZYO	WYMÓG KAPITAŁOWY
FILAR I	
Ryzyko Kredytowe	34 119
Ryzyko Rynkowe	-
Ryzyko Operacyjne	6 595
Ryzyko Koncentracji	-
SUMA	40 714
FILAR II	
Ryzyko kredytowe i kontrahenta	5 616
Ryzyko ogólne stóp procentowych w portfelu bankowym	1 213
Ryzyko braku zgodności	5
SUMA	6 834
Oszacowany wymóg kapitałowy	47 548
Łączny współczynnik kapitałowy	17,10%
Wewnętrzny współczynnik kapitałowy	14,64%
Współczynnik kapitału Tier I	13,83%

Łączny współczynnik kapitałowy został obliczony zgodnie z wytycznymi zawartymi w standardach CRR. Relacja całkowitego wymogu kapitałowego do funduszy własnych netto wynosiła 54,6 %. Nadwyżka funduszy ponad wymagany kapitał wewnętrzny wynosząca 39,5 mln zł pozwala na rozszerzenie działalności i umożliwia stabilny rozwój Banku.

I. Ryzyko wyniku finansowego

Ryzyko wyniku finansowego rozumiane jest jako ryzyko realizacji wyniku finansowego poniżej wymagań wynikających z potrzeby prowadzenia bieżącej działalności i rozwoju, głównie w celu zapewnienia odpowiedniego zasilenia kapitału w tym ryzyko odnoszące się do niewłaściwej dywersyfikacji źródeł osiąganego wyniku finansowego lub niezdolności Banku do utrzymania wystarczającego i stabilnego poziomu rentowności wynikającego z zatwierdzonych przez Radę Nadzorczą planów finansowych. Ryzyko to obejmuje ryzyko strategiczne, ryzyko wyniku finansowego, ryzyko otoczenia ekonomicznego, ryzyko regulacyjne, ryzyko konkurencji, gdzie:

1. ryzyko strategiczne (działalności, biznesowe) - ryzyko związane z podejmowaniem niekorzystnych lub błędnych decyzji strategicznych, brakiem lub wadliwą realizacją przyjętej strategii oraz ze zmianami w otoczeniu zewnętrznym i niewłaściwą reakcją na te zmiany
2. ryzyko otoczenia ekonomicznego – ryzyko zmiany warunków ekonomiczno-społecznych mających niekorzystny wpływ na Bank (cykliczności),
3. ryzyko prawne - prawdopodobieństwo poniesienia strat materialnych i niematerialnych, powstające m.in.: na skutek błędnego lub zbyt późnego opracowania lub uchwalenia regulacji prawnych, niestabilności uregulowań prawnych, zmian w orzecznictwie, błędnego ukształtowania stosunków prawnych, jakości dokumentacji formalno - prawnej czy niekorzystnych rozstrzygnięć sądów lub organów administracji publicznej rozstrzygających sprawy sporne prowadzone z innymi podmiotami,
4. ryzyko konkurencji – ryzyko zmian rynkowych (warunków konkurowania) mających niekorzystny wpływ na Bank.

W 2022 r. ryzyko wyniku finansowego było uznane za ryzyko nieistotne. Z uwagi jednak na istotne znaczenie wyniku finansowego w procesie zwiększania funduszy własnych, Bank analizuje ryzyko wyniku finansowego w stosunku do potrzeb prowadzenia bieżącej działalności. Bank zarządzał ryzykiem wyniku finansowego opracowując Plan ekonomiczno – finansowy, który uwzględniał wpływ warunków makroekonomicznych na poziom ryzyka i adekwatność kapitałową w okresie planowanym. W związku z istotnym przekroczeniem ustalonego w Planie wyniku finansowego w IV kwartale 2022 r. Zarząd i Rada Nadzorcza zatwierdziły Korektę Planu ekonomiczno – finansowego, zawierającego zweryfikowane wartości pozycji objętych planowaniem. Tak wysokie wykonanie w zakresie wyniku finansowego było spowodowane głównie nieuwzględnionym na etapie planowania wzrostem stóp procentowych. Wykonanie głównych pozycji skorygowanego planu ukształtowało się następująco:

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 12.2021 r.	Plan na 12.2022 r. (korekta)	Wykonanie 12.2022 r.	% wykonania
1	Suma bilansowa	1 073 066	1 002 300	1 014 207	101,19%
2	Obligo kredytowe	521 270	523 900	523 381	99,90%

3	Zobowiązania wobec sektora niefinansowego i budżetowego (nominał)	972 363	881 600	880 784	99,91%
4	Kredyty jako % depozytów	53,61%	59,43%	59,42%	99,99%
5	Wskaźnik jakości aktywów	2,66%	0,05%	1,62%	3000,88%
6	Wskaźnik jakości kredytów ogółem (wg metodologii SSOZ, brutto)	13,50%	10,97%	13,26%	120,88%
7	Wskaźnik jakości detalicznych ekspozycji kredytowych	5,18%	4,74%	5,05%	106,54%
8	Wskaźnik jakości ekspozycji zabezp.hipotecznie	10,76%	11,57%	12,32%	106,48%
9	Wskaźnik pokrycia kredytów z rozpoznaną utratą wartości rezerwami celowymi	59,22%	99,07%	75,66%	76,37%
10	Fundusze własne (CRR)	82 618	87 358	87 040	99,64%
11	Fundusze Tier I	66 351	70 726	70 388	99,52%
12	Wynik finansowy brutto	8 791	20 900	28 183	134,85%
13	Wynik finansowy netto	6 035	15 700	20 181	128,54%
14	ROE netto (wynik netto/średnie fundusze Tier I)	9,19%	30,72%	29,46%	95,90%
15	ROA netto (wynik netto/średnie aktywa)	0,60%	2,03%	1,96%	96,55%
16	Marża odsetkowa (wynik odsetkowy/średnie aktywa odsetkowe)	2,48%	5,33%	6,29%	118,01%
17	Wskaźnik C/I (koszty działania+amortyzacja/wynik z działalności bankowej)	61,80%	38,53%	39,09%	101,46%
18	Współczynnik kapitałowy	16,52%	17,47%	17,10%	97,88%
19	Współczynnik kapitału TIER I	13,27%	14,15%	13,83%	97,74%
20	Wewnętrzny współczynnik kapitałowy	14,34%	14,20%	14,64%	103,10%
21	Współczynnik kapitału ryzyka kredytowego	13,64%	17,42%	15,39%	88,37%
22	Wskaźnik dźwigni finansowej (pełna def)	7,03%	8,44%	8,25%	97,74%
23	Współczynnik kapitałowy	247,17%	217,11%	218,38%	100,58%
24	LCR	10,81%	15,93%	18,69%	117,30%
25	Wskaźnik płynności aktywów	131,00	134,00	133,50	99,63%
26	Ilość zatrudnionych (efektywnie, średnia w roku)	95,92%	99,63%	96,96%	97,32%
27	Aktywa dochodowe	1 073 066	1 002 300	1 014 207	101,19%

Zasady zarządzania ryzykiem poprzez analizę realizacji założeń Planu i Strategii działania określała „Instrukcja sporządzania i monitorowania Strategii działania oraz planu ekonomiczno – finansowego Banku Spółdzielczego w Płońsku”, jak również „Instrukcja zarządzania ryzykiem wyniku finansowego w Banku Spółdzielczym w Płońsku”. W ramach testów warunków skrajnych dla ryzyka wyniku finansowego Bank analizował:

1. wpływ zmian annuizowanej wartości kosztów działania o wartość odchylenia standardowego w okresie 12 m-cy na wartość wyniku finansowego,
2. wpływ spadku stóp procentowych o 200 p.b.,
3. wpływ wzrostu konkurencji na rynku lokalnym, co spowoduje spadek skali działania, w wyniku czego następuje:
 - a) odpływ bazy depozytowej o 5 % oraz spadek kosztów odsetkowych o 5 %;

- b) zmniejszenie portfela kredytów oraz spadek przychodów z odsetek o 10 %;
- c) spadek przychodów z tytułu prowizji o 5 %;
- d) wzrost kosztów działania o aktualny poziom inflacji.

J. Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej

Ryzyko wynikające z podatności instytucji na zagrożenia z powodu dźwigni finansowej lub warunkowej dźwigni finansowej, które może wymagać podjęcia niezamierzonych działań korygujących jej plan biznesowy, w tym awaryjnej sprzedaży aktywów mogącej przynieść straty lub spowodować konieczność korekty wyceny jej pozostałych aktywów. Poziom wskaźnika dźwigni prezentuje tabela powyżej, w pkt. I.

K. Ryzyko braku zgodności

Ryzyko braku zgodności rozumiane jest jako ryzyko skutków nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych w procesach funkcjonujących w Banku.

W ramach zapewnienia zgodności w Banku zapewniono, żeby jego działanie było zgodne z przepisami prawa, zasadami etyki biznesowej, procedurami wewnętrznymi oraz standardami branżowymi i wytycznymi organów nadzoru. Zapewnienie zgodności realizowane było poprzez funkcję kontroli oraz zarządzanie ryzykiem braku zgodności.

Pracownicy Banku identyfikowali ryzyko braku zgodności związane z funkcjonującymi w Banku procesami wewnętrznymi, oferowanymi produktami/usługami, wykonywanymi operacjami i transakcjami oraz stosowanymi systemami informatycznymi. Na I i II linii obrony, pracownicy Banku, zgodnie z przypisanymi im obowiązkami służbowymi, stosowali mechanizmy kontrolne oraz niezależnie monitorowali ich przestrzeganie poprzez weryfikację bieżącą i testowanie.

W ramach systemu informacji zarządczej w okresach kwartalnych pracownik Zespołu Zgodności i Kontroli Zarządowi Banku, Komitetowi Audytu Rady Nadzorczej i Radzie Nadzorczej prezentował raport z zarządzania ryzykiem braku zgodności dotyczący identyfikacji, oceny, kontroli i monitorowania wielkości i profilu ryzyka braku zgodności w Banku Spółdzielczym w Płońsku.

2. System kontroli wewnętrznej.

W Banku funkcjonował system kontroli wewnętrznej dostosowany do charakteru i profilu ryzyka i skali działalności Banku, w sposób trwały i spójny wkomponowany w funkcjonowanie Banku jako całości oraz stanowiący podstawę bezpiecznego i stabilnego prowadzenia działalności.

Cele podstawowe (ogólne) systemu kontroli wewnętrznej określone w przepisach zewnętrznych implementowane w Banku były następujące:

- 1) skuteczność i efektywności działania banku,
- 2) wiarygodność sprawozdawczości finansowej,
- 3) przestrzeganie zasad zarządzania ryzykiem w banku,
- 4) zgodność działania banku z przepisami prawa regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

Na proces zapewniania realizacji celów systemu kontroli wewnętrznej składały się:

- 1) organizacja kontroli wewnętrznej – wielostopniowa, sformalizowana kontrola wewnętrzna, objęta systemem raportowania i oparta na planach określonych w matrycy funkcji kontroli,
- 2) mechanizmy kontrolne – tj. procedury, podział obowiązków, autoryzacja, w tym zwłaszcza autoryzacja operacji finansowych i gospodarczych, kontrola dostępu, kontrola fizyczna, proces ewidencji w systemach: księgowym, sprawozdawczym i operacyjnym oraz operacji finansowych i gospodarczych, inwentaryzacja; dokumentowanie odstępstw, wskaźniki wydajności, szkolenia.
- 3) szacowanie ryzyka nieosiągnięcia w/w celów.

Funkcjonujący w Banku system kontroli wewnętrznej był zorganizowany na trzech, niezależnych poziomach (trzy linie obrony):

1) Na pierwszy poziom (IP) składa się zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej Banku, na podstawie między innymi ustanowionych limitów, zgodności działania z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa, przepisami wewnętrznymi Banku oraz przyjętymi w Banku standardami rynkowymi. Na tym poziomie komórki/jednostki organizacyjne w ramach funkcji kontroli odpowiadają za identyfikację ryzyka, zaprojektowanie i wdrożenie mechanizmów kontrolnych oraz za monitorowanie poziome (weryfikacja bieżąca lub testowanie) przestrzegania mechanizmów kontrolnych w ramach własnej linii.

2) Na drugi poziom (IIP) składa się zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powołanych do tego stanowiskach/komórkach organizacyjnych (niezależnie od zarządzania ryzykiem na I linii) poprzez identyfikację, ocenę, kontrolowanie, monitorowanie i raportowanie ryzyka, a także monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych w ramach własnej linii oraz w stosunku do I linii obrony w ramach monitorowania pionowego. Drugą linię obrony stanowią w Banku komórki organizacyjne w, mające za zadanie zapewnienie stosowania mechanizmów kontrolnych oraz dokonywanie niezależnego monitorowania ich przestrzegania.

a) zarządzanie ryzykiem realizowane przez:

- Zespół Oceny Ryzyka – mający za zadanie identyfikację, pomiar lub szacowanie ryzyka zidentyfikowanego jako istotne, kontrolę, monitorowanie i raportowanie,

- inne komórki niezależnie od zarządzania ryzykiem, o którym mowa w pkt 1;

b) działalność Zespołu Zgodności i Kontroli,

3) Na trzeci poziom (IIIP) składa się działalność audytu wewnętrznego realizowanego przez Spółdzielnię Systemu Ochrony na zasadach określonych w umowie Systemu Ochrony w załączniku nr 4 i 11 do umowy. Audyt wewnętrzny ma za zadanie badanie i ocenę, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem oraz systemu kontroli wewnętrznej.

System kontroli wewnętrznej obejmował: funkcję kontroli, komórkę ds. zgodności oraz niezależną komórkę audytu wewnętrznego.

Na funkcję kontroli składały się: mechanizmy kontrolne, niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych, raportowanie w ramach funkcji kontroli.

Funkcja kontroli realizowana była na pierwszym i drugim poziomie zarządzania.

Bank zapewnił dokumentację funkcji kontroli w szczególności:

1) poprzez rejestrowanie każdej operacji, transakcji, produktu i usługi oraz opis systemu, procesu, struktury organizacyjnej,

2) opis, w formie matrycy funkcji kontroli, powiązania celów systemów kontroli z procesami w działalności Banku, które przez Bank zostały uznane za istotne oraz kluczowymi mechanizmami kontrolnymi i niezależnym monitorowaniem przestrzegania tych mechanizmów kontrolnych.

Komórka ds. zgodności miała za zadanie identyfikację, ocenę, kontrolę i monitorowanie ryzyka braku zgodności w działalności Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi oraz przedstawianie raportów w tym zakresie. Usytuowanie organizacyjne komórki ds. zgodności w strukturze organizacyjnej gwarantowało niezależność tej komórce poprzez:

1) bezpośrednią podległość Prezesowi Zarządu,

2) możliwość bezpośredniego i jednoczesnego komunikowania się z Zarządem i Radą Nadzorczą,

3) możliwość jednoczesnego niezależnego raportowania do Zarządu i Rady Nadzorczej Banku,

4) szczególny tryb powoływania i odwoływania, poziomu wynagrodzeń, ochrona przed rozwiązaniem stosunku pracy lub przesunięciem,

- 5) uczestnictwo w posiedzeniach Zarządu,
- 6) uczestnictwo w posiedzeniach Rady Nadzorczej Banku, w przypadku gdy przedmiotem posiedzenia były zagadnienia, które bezpośrednio dotyczą systemu kontroli wewnętrznej lub zapewnienia zgodności i zarządzania ryzykiem braku zgodności,
- 7) uczestnictwo w posiedzeniach Rady Nadzorczej, na których jest omawiana działalność komórki ds. zgodności.

Struktura organizacyjna komórki ds. zgodności była dostosowana do zakresu prowadzonej działalności oraz poziomu ryzyka na jaki Bank był narażony. Zadania komórki ds. zgodności realizowane były przez Zespół Zgodności i Kontroli. Zespół Zgodności i Kontroli działał w oparciu o „Regulamin funkcjonowania komórki ds. zgodności”.

Czynności kontrolne były realizowane na wszystkich etapach sporządzania, obiegu i rejestracji dokumentów bankowych i miały na celu stałą analizę przebiegu i rezultatów pracy, bieżące oddziaływanie i reagowanie na nieprawidłowości i uchybienia oraz bieżące korygowanie uchybień i nieprawidłowości. Czynności kontrolne stanowiły integralną część codziennej działalności umożliwiając szybką reakcję na zmieniające się warunki i unikanie zbędnych kosztów. Stanowiły integralną część codziennych zadań wszystkich pracowników Banku. Monitorowanie poziome i pionowe odbywało się zgodnie z zatwierdzoną przez Zarząd i Radę Nadzorczą matrycą funkcji kontroli.

Przeprowadzone na podstawie matrycy funkcji kontroli testy poziome i pionowe nie wykazywały błędów krytycznych i znaczących w wyodrębnionych mechanizmach kontrolnych. Stwierdzone w trakcie testów nieprawidłowości miały charakter nieprawidłowości o niskim priorytecie. Nie wpłynęły na wynik finansowy czy poziom ryzyka odzwierciedlony w poziomie osiągniętych limitów wewnętrznych.

Podczas testów doraźnych zleconych do realizacji przez Prezesa Zarządu stwierdzono natomiast nieprawidłowości, którym nadano priorytet błędu P2 (błędy znaczące). Stwierdzone nieprawidłowości dot. nieprzestrzegania procedur wewnętrznych z obszaru czynności kasowo- skarbcowych.

Do wykrytych nieprawidłowości Zarząd wydał zalecenia mające na celu ich usunięcie i wyeliminowanie w pracy Banku w przyszłości. Zalecenia zostały zrealizowane.

Zespół Zgodności i Kontroli regularnie, w terminach określonych w regulacjach wewnętrznych sporządzał sprawozdania z wyników niezależnego monitorowania w tym testowania pionowego i przedkładał je do wiadomości: Komórki Audytu Wewnętrznego w Spółdzielni Systemu Ochrony, Zarządu i Rady Nadzorczej.

W II kwartale 2022r na podstawie zapisów par. 9 zawartej Umowy Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS przeprowadzony został audyt wewnętrzny przez pracowników Departamentu Audytów Kompleksowych Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

Zakres przedmiotowy audytu obejmował wybrane elementy obszarów funkcjonowania Banku, ocenianych wg stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.:

- a) ryzyko kredytowe (ryzyko pojedynczej transakcji i ryzyko portfela),
- b) ryzyko teleinformatyczne

Wyniki przeprowadzonego audytu wskazały, że ryzyko związane z działalnością Banku Spółdzielczego w Płońsku, w zakresie badanych obszarów, kształtuje się na poziomie umiarkowanym w obszarze ryzyka kredytowego oraz na poziomie niskim w obszarze ryzyka teleinformatycznego. Nieprawidłowości zidentyfikowane w trakcie audytu, w zakresie ryzyka kredytowego wskazują na konieczność podjęcia przez Zarząd Banku działań w celu usprawnienia i poprawy obowiązujących w Banku procesów oraz mechanizmów kontrolnych. Na obniżenie oceny poziomu ryzyka kredytowego, w stosunku do poprzedniego audytu kompleksowego, bezpośredni wpływ miał znaczący wzrost portfela należności nieobsługiwanych w wyniku przejęcia portfela należności kredytowych przyłączonego Banku Spółdzielczego w Żałuskach. Nie stwierdzono kluczowych nieprawidłowości P1 (krytyczne) i P2 (znaczące). Wydane zalecenia zgodnie z

zatwierdzonym harmonogramem realizacji zaleceń zostały zrealizowane w całości, w terminie do 31.12.2022r.

XI. PRZEWIDYWANE WARUNKI REALIZACJI WYNIKU FINANSOWEGO W 2023 ROKU

Prognozy gospodarcze dla Polski na rok 2023

Krajowa gospodarka w 2023r. pozostanie pod wpływem negatywnych zjawisk będących skutkiem wojny na Ukrainie. W warunkach niepewności geopolitycznej oraz zaburzeń w handlu międzynarodowym (w tym na rynku surowców energetycznych i produktów rolnych). Tempo wzrostu PKB ukształtuje się na wyraźnie niższym poziomie niż w 2022 r. (1,3 % wobec 4,9 %) Pogorszenie koniunktury (słabnący popyt krajowy) oraz efekt wysokiej bazy odniesienia z 2022 r. będą oddziaływały w kierunku nieco niższego niż w roku poprzednim średniego tempa wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych (13 %, wobec 14,3 % w 2022 r.) Po okresie długotrwałego wzrostu stóp procentowych NBP w latach 2021-2022, Rada Polityki Pieniężnej zakończy cykl podwyżek , a już jesienią 2023 można spodziewać się redukcji stóp procentowych. Nasza gospodarka jest wrażliwa na wysoki poziom nominalnej stopy procentowej, chociaż w ujęciu realnym, uwzględniając inflację stopy pozostają silnie ujemne. Akcja kredytowa jest relatywnie słaba, zwłaszcza w segmencie kredytów dla gospodarstw domowych. Spadek konsumpcji, zahamowanie wzrostu wynagrodzeń, pogarszające się perspektywy wzrostu PKB jak i wycofywanie tarcz antyinflacyjnych stwarzają przestrzeń do obniżania stóp procentowych.

Rok 2023 będzie niezwykle wymagającym i zmiennym dla sektora bankowego w Polsce. Wyzwaniem będzie przede wszystkim wysoka inflacja, wysokie stopy procentowe NBP oraz Wibor i Wibid. Czynniki te mogą prowadzić do obniżenia realnego poziomu dochodów gospodarstw domowych i w efekcie zmniejszenia ich zdolności kredytowej. Można także oczekiwać stopniowego spowolnienia tempa wzrostu gospodarczego kraju, zwłaszcza w kontekście wydarzeń wojennych występujących za wschodnią granicą. Niejasna pozostaje możliwość dostępu do środków unijnych przyznanych w ramach nowej perspektywy UE. Rozwojowi sektora bankowego będzie natomiast sprzyjać działanie w środowisku wysokich stóp procentowych. Banki będą musiały większą uwagę przywiązywać do ponoszenia nakładów inwestycyjnych służących automatyzacji procesów i wzmocnieniu konkurencyjności oraz silniejszej ochronie przeciw cyberprzestępczością.

W prognozie gospodarczej na rok 2023 r. Komisja Europejska spodziewa się dynamicznego spadku inflacji od II kw. 2023 r. przy utrzymaniu średniorocznej inflacji na podwyższonym poziomie (średnioroczna inflacja w br. zdaniem KE spadnie do 11,7 %), oraz spadku do 4,4 % w 2024r. Polska w 2023 r uniknie recesji. Komisja Europejska oczekuje, iż wzrost PKB Polski wyniesie 0,4 %. Podwyższona inflacja oraz relatywnie niska ocena perspektyw gospodarczych konsumentów i przedsiębiorców będą miały negatywny wpływ na dynamikę aktywności w kolejnych kwartałach. Spadek realnych dochodów do dyspozycji gospodarstw domowych w połączeniu z niską stopą oszczędności będzie wpływał na dynamikę konsumpcji prywatnej, która nieznacznie obniży się w br. Wraz z obniżeniem inflacji i poprawą perspektyw dla wzrostu gospodarki Komisja Europejska oczekuje przyspieszenia tempa wzrostu PKB do 2,5 % w 2024 r. Prognozowany skumulowany wzrost gospodarczy w Polsce w latach 2023-2024 ma być wyższy niż w UE.

Podobny scenariusz dla polskiej gospodarki opracowali eksperci NBP, którzy wskazują na spowolnienie gospodarcze. Tempo wzrostu PKB w 2023 r., w opinii ekspertów NBP, powinno zawrzeć się między -0,2 % a 1,9 %, przy prognozie centralnej równej 0,8 % natomiast średnioroczna stopa referencyjna NBP będzie zbliżona do jej obecnego poziomu. Prognoza centralna na 2023 r. wynosi 6,72 %, a 50 % przedział

prawdopodobieństwa to 6,38-7,06 %. Opinie dotyczące stopy referencyjnej NBP w 2024 r. są bardziej zróżnicowane: granice 50 % przedziału prawdopodobieństwa to 4,57-6,67 %, a prognoza centralna to 5,74 %. Prognozowana stopa bezrobocia kształtuje się na poziomie 5,6 %

Najnowsza prognoza NBP zakłada 13,1 % inflacji w 2023 r. i 0,7 % wzrostu PKB w 2023 r.

Zgodnie z ustawą budżetową na 2023 r. inflacja średnioroczna została zapisana na poziomie 9,8 %, a wzrost przeciętnego funduszu wynagrodzeń założono w wysokości 7,8 %. W projekcie budżetu rząd założył, że wzrost PKB Polski w 2023 r. wyniesie 1,7 %.

W grudniu 2022 r. opublikowano prognozy gospodarcze dla Polski opracowane przez ekspertów Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD). OECD prognozuje że PKB w Polsce w 2023 r. wzrośnie o 0,9 %, a inflacja CPI wyniesie w naszym kraju 10,8 %.

Główne założenia makroekonomiczne, na których oparto tegoroczny budżet wydają się zbliżone do prognoz rynkowych w zakresie inflacji, jednak różnią się odnośnie perspektyw PKB.

Prognozy PKB oraz inflacji na koniec 2023 r. prezentuje **Tabela nr 19.**

Tabela 19. Prognozy gospodarcze dla Polski na 2023 r.

Wyszczególnienie	Komisja Europejska (II 2022)	NBP (XI 2021)	OECD (XII 2022)	Ustawa budżetowa na rok 2023
PKB	0,4%	0,7%	5,2%	1,7%
Inflacja	11,7%	13,1%	10,8%	13,1%

W ocenie Departamentu Planowania i Analiz Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. na 2023 r perspektywy rozwoju sytuacji gospodarczej w Polsce pozostają w znacznym stopniu uzależnione od nieokreślonego czasu trwania wojny w Europie Wschodniej. W prognozach parametrów makroekonomicznych na 2023 r. przyjęto, że:

- krajowa gospodarka pozostanie pod wpływem negatywnych szoków będących skutkiem agresji rosyjskiej na Ukrainę,
- w warunkach wzrostu niepewności geopolitycznej oraz zaburzeń w handlu międzynarodowym (w tym na rynku surowców energetycznych i produktów rolnych), tempo wzrostu PKB ukształtuje się na wyraźnie niższym poziomie niż w 2022 r. (1,3 %, wobec 4,6 %),
- jednym z przejawów słabnącej koniunktury będzie pogorszenie nastrojów zarówno przedsiębiorstw, jak i konsumentów, któremu towarzyszyć będzie kształtowanie się inflacji na wyraźnie podwyższonym poziomie (13,0 % średniorocznie),
- po okresie długotrwałego wzrostu stóp procentowych NBP w latach 2021/2022, Rada Polityki Pieniężnej zakończy cykl podwyżek (stopa referencyjna ustabilizuje się na poziomie 6,75 %),
- pomimo okresowych wahań, złoty pozostanie słaby zarówno wobec euro, jak i dolara.

Prognozę wskaźników makroekonomicznych Banku BPS SA prezentuje **Tabela nr 20.**

Tabela 20. Prognoza Banku BPS S.A.

Wyszczególnienie	Prognoza Banku BPS S.A. na rok 2023
PKB	1,3%
Inflacja konsumentów (średnia w okresie)	13%
Stopa bezrobocia rejestrowanego (na koniec okresu)	5%
Kurs EUR/PLN (średnia w okresie)	4,70 zł
Referencyjna stopa procentowa (na koniec okresu)	6,75%
WIBOR 1M (średnia w okresie)	7,05%

Prognozy opierają się na założeniu, że nie nastąpią także istotne zmiany w sytuacji politycznej na świecie i w Europie. W przedstawionych prognozach nie założono eskalacji konfliktów zbrojnych (Bliski Wschód, Półwysep Koreański, Ukraina), jak również istotnych zmian polityki gospodarczej w państwach Unii Europejskiej oraz w USA.

Globalnie w całym systemie bankowości należy się spodziewać pogorszenia portfela kredytów oraz spadku akcji kredytowej.

Ekonomiści przewidują, że w 2023 r. sektor bankowy będzie działał w środowisku wysokich stóp procentowych i rosnących kosztach technologii bankowej oraz pogorszającym się portfelu kredytowym. Sektor spółdzielczy w 2023 r. stoi także przed koniecznością wdrożenia kosztownych technologii usprawniających i częściowo automatyzujących procesy w bankach. Wraz z dynamicznie zmieniającą się rzeczywistością prawną i technologiczną, wyraźnie zarysowała się konieczność pozostawania w cyfrowej bliskości z klientem, większego zakresu działania, szybkości podejmowania decyzji.

Dla Banku Spółdzielczego w Płońsku rok 2023 będzie okresem dużych wyzwań i intensywnej pracy. Pomimo wielu zagrożeń w otoczeniu zewnętrznym, nieuchronnych zmian organizacyjnych i technologicznych, Zarząd Banku jest przekonany, że innowacyjność, rozwój technologii, digitalizacja, zapewnienie bezpieczeństwa cyfrowego, poprawa warunków lokalowych i jakości obsługi klienta oraz działanie w ramach Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS zapewni Bankowi bezpieczeństwo oraz możliwość dalszego rozwoju.

XII. POZOSTAŁE INFORMACJE

Bank nie zawierał umów holdingu oraz umów o których mowa w art. 141t ust 1 ustawy Prawo Bankowe. Wszystkie informacje wymagane przepisami art.111a Ustawy Prawo Bankowe z dnia 29 sierpnia 1997r. (tekst jednolity Dz. U. z 2019r. poz.2357 z późn. zm.) zawarto w rozdziale III, IV, VII i X niniejszego sprawozdania. Ponadto opis systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz polityki wynagrodzeń, informację o spełnianiu przez członków Rady Nadzorczej i Zarządu wymogów określonych w art. 22aa ustawy Prawo bankowe Bank ogłasza na stronie internetowej.

Bank w 2022r. nie wnioskował i nie otrzymał wsparcia finansowego pochodzącego ze środków publicznych, w szczególności na podstawie ustawy z dnia 12 lutego 2009 r. o udzielaniu przez Skarb Państwa wsparcia instytucjom finansowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 618 i 1692)".

Zarząd Banku Spółdzielczego w Płońsku:

1. **Dariusz Konofalski** – Prezes Zarządu
2. **Wioleta Ciulińska** – Wiceprezes Zarządu ds.
finansów i bezpieczeństwa
3. **Robert Malinowski** – Wiceprezes Zarządu ds. handlowych

Płońsk, dnia 02 maja 2023 r.